

گورده‌کان دهوری گرنگیان ههیه

چۆ- عمالی نه‌کیمه‌ سألجی، وزیر ی دهوری کۆماری نیسلاهی ئێران رۆلکی کورده‌کانی سووریا له‌ دوایین گۆرانکارییه‌کانی نمو و لانه‌ به‌ گرنگ و مسف ده‌کات. عمالی نه‌کیمه‌ سألجی له‌ لێدانیه‌کاندا بۆ هه‌وآلدیه‌ی کوردپرسی به‌ جه‌خت له‌سه‌ر ستراتیژیک بوونی ناوچه‌ که‌ له‌باری بوونی که‌مینه‌ و نایینه‌ جوژاوچۆره‌کان که‌ بۆ چه‌ندین سه‌ده‌یه‌ پێکه‌وه‌ به‌ ناشیانه‌ تێیدا ده‌ژین وتی-

٢ ل

٢ ههفته نامه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کردی/ فارسی

مهندس بهاء‌الدین ادب

بهاء‌الدین ادب در سال ۱۳۳۴ در سنندج متولد شد. دوران ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان خود را در سنندج گذراند. از آنجایی که دارای استعداد فوق‌العاده بود پدرش وی را جهت ادامگی تحصیل روانه‌ی تهران کرد. سیکل دوم را در دبیرستان هدف به اتمام رساند و همان سال در آزمون ورودی دانشکده‌ی پلی تکنیک تهران (دانشگاه صنعتی امیر کبیر) در رشته‌ی راه و ساختمان از دواج کرد-

منحه ٢

چهارشنبه ۱ شهریور ۱۳۹۱ / سال اول / شماره هفتم / قیمت: ۵۰۰ تومان

دکتر حامد قادرمزنی (نماینده قروه و دهگلان) در گفتگو با چرو:

دولت باید در راستای حل مشکلات اقتصادی گام بردارد

آنگارا

بر سر دوراهی جنگ و صلح

ترکیه از جمله کشورهایی بود که از آغاز ناآرامی ها در سوریه خود را نسبت به مداخله در ناآرامی های کشور همسایه متعهد دید و ابتدای به ساکن در صدد ایفای نقشی میانجیگرانه برآمد. دیری نپایید که سیاست میانجیگری در سوریه جای خود را به مداخله در امور داخلی این کشور و حمایت از گروه های اپوزیسیون از جمله شورای ملی سوریه و ارتش آزاد در سوریه داد از همان آغاز بسیاری در ترکیه این سیاست را به بد انتقاد گرفته و آن را آتش تعبیر کردند. بروز جنگ داخلی در سوریه و تقویت گرایش های گریز از مرکز از مهم ترین تهدیدهایی بود-

صفحه ٤

هویت شهریمان آشفته است

گرایش به شهرنشینی و در پی آن افزایش تقاضای مسکن در چند دهه‌ی گذشته، توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی شهری را با مشکلات و چالشهای عدیده‌ای روبرو ساخته است که یکی از آنها بحران هویت شهری و برهم زدن نظم و برنامه‌ریزی و طرح تفصیلی شهر است. شهرشناسان بر این عقیده‌اند که سیمای هر شهر نشان از فرهنگ، مذهب، هنر و اقتصاد آن شهر است. مجموعه‌ای از ساختمانها، پارکها و ادارات و از طرف دیگر تعاملات انسانی و کلتبی که دارای ویژگی و هویت منحصر به فرد خود است. اما آنچه امروز ما از شهرهای خود یعنی خروجی کالبد و کارکرد آن شاهد هستیم هویت آشفته‌ای است که جزو هویت شهری ما شده است. هویتی بد قوراهی که ما را بر آن داشت-

صفحه ٧

هویت و شهر

٣

تأثیر ناآرامی های سوریه در منطقه

٤

جشنواره فیلم داستانی لیلخ بر گزار می شود

٧

مشه‌خۆری رۆژنامه‌وانی

٨

چاو‌خاندنیک به‌سه‌ر پانتایی دیارده‌ی نه‌لانی وه‌ک

خه‌ساریکی گۆمه‌لآیه‌تی

٩

سه‌گه‌کانی قه‌سابخانه

١١

گرافستیکی کورد له ریزی ١٠

گرافستی یه‌که‌می جیهان

١١

دکتر حامد قادرمزنی (نماینده قروه و دهگلان) در گفتگو با چرو:

دولت باید در راستای حل مشکلات اقتصادی گام بردارد

شیوه‌ی کنونی! دکتر قادرمزنی اظهار داشت: دولت هنوز نتوانسته است تفاوت های زندگی مردم تهران و دهگلان را درک نماید و به جای افزایش نقدینگی در جامعه می بایست به دنبال بالا بردن قدرت خرید مردم می بود که بر عکس عمل نموده است.

این نماینده ی مجلس در ادامه ی سخنان خود به چرو گفت: پیش کشیدن بحث تحریم ها و بهانه آوردن دولت؛ تنها بهانه است؛ آیا در دولت های پیشین و ادوار گذشته تحریم وجود نداشت؟

دولت به جای حل مسئله به دنبال فرافکنی است و دولت نهم و دهم به جای معذرت خواهی و پذیرش واقعیت ها و مسئولیت ها در پی بهانه آوردن و فرافکنی است.

نماینده مردم قروه و دهگلان در مجلس شورای اسلامی ضمن تأکید بر وجود ظرفیت های بالای اقتصادی، کشاورزی، صنعتی در کشور اظهار داشت: نبود برنامه ریزی بلندمدت اقتصادی از سوی دولت فرصت های اقتصادی را از بین برده و اقتصاد را با رکود و تورم مواجه کرده است. دکتر قادرمزنی در پایان افزود: نماینده ی مجلس صدای مردم است و مجلس نهم باید در راستای کاستن از مشکلات و تنگناهای اقتصادی گام بردارد و این امر نیازمند همکاری دولت و اجرای قوانین مصوب مجلس از سوی دولت است.

دکتر حامد قادرمزنی نماینده مردم قروه و دهگلان در گفتگو با دوهفته نامه چرو اعلام کرد: وضعیت معیشت مردم غیرقابل است؛ دولت باید عذرخواهی کند وی در این رابطه افزود: دولت محمود احمدی نژاد ضمن اینکه صداقت اقتصادی با شهروندان نداشت نتوانسته است وضعیت اقتصادی و معیشت مردم را کنترل نماید.

دکتر قادرمزنی با اشاره به بالا بودن خط فقر در کردستان اعلام کرد: واقعیت آن است که دولت به خاطر اینکه کارنامه ی مطلوبی از خود در پایان دوران تصدی خودنشان دهد و از انتشار واقعی خط فقر در کشور و به خصوص کردستان امتناع می ورزد.

دولت باید بداند که تلاش هایش برای پوشاندن واقعیت ها در رابطه با وضعیت اقتصادی جامعه بی فایده است و مردم خود بر واقعیت ها واقفند. این نماینده ی مجلس اظهار داشت: دولت در طول این هشت سال نمره ی قبولی نمی گیرد و کارنامه ی اقتصادی آن نسبت به دولت های گذشته بسیار ضعیف است.

وی ابراز داشت: برنامه های اقتصادی دولت غیرکارآمد و غیرکارشناسانه است خود ساختار جامعه می توانست اقتصاد بازار کشور را کنترل کند

وی در ادامه ی سخنان خود به بحث درباره ی بارانه ها پرداخت و گفت: من خود از موافقان اجرای طرح هدفمندی یارانه ها هستم اما نه به

گه‌پانه‌وه بۆ ره‌چه‌له‌ک، به پێشوازی له میوزیکی کوردی

...

خۆراسان، پێشوازییه‌کی باش له میوزیکی کراوه، عه‌باسی که خۆی ده‌رجوی زانکۆی ته‌کنیک و زانسته، پێشوایه‌ خۆنێدنی بالایی نه‌کادیسی له‌بوار ی میوزیکدا پێشستییه‌کی گرنگه‌ بۆ پێشکه‌وتنی میوزیکی کوردی و له‌ هه‌مان کاتدا ناوای ئه‌و رۆژه‌ ده‌خاوژت، که ژنانی کوردی دانیشتیوی ئه‌و ناوچه‌ وه‌ک یه‌لدا چالاکییه‌کانیان له‌ بوار ی میوزیکدا له‌ خوراسان چر که‌نوه‌ و ده‌شلیت: ژنانی کوردی ئه‌و ناوچه‌ له‌ پاراستنی فره‌هنگی کوردی ده‌وریکی به‌جاریان بووه‌ و بۆ نموونا دایکه‌م زۆر هانده‌م بوو که‌ له‌سه‌ر رێبازی کلاسیکی گه‌له‌که‌م به‌رۆم و کاری له‌سه‌ر به‌که‌م، ئه‌و له‌م به‌ساره‌دا زۆر یارمه‌تی منیدا بۆ نه‌ه‌جامدانی کاره‌ هونه‌رییه‌کان.

وتیشی: یه‌که‌مین ته‌لبیووم به‌ناوی کوفات بلای کردوه‌ و ته‌واو به‌سته‌کانی به‌ کرمانجی بوو و ئێستاش دوو ته‌لبیوومی دیکه‌م ناماده‌یه‌ که‌ له‌ مادییه‌کی نزیکه‌دا بلایوه‌ که‌رتنه‌وه‌. یه‌لدا بۆئاری سترانگوتن، زۆر جوان نامیزی دووتار ده‌ژنی و به‌شداری چه‌ندین فێستیفالی کولتوو‌رو میوزیکی ئێرانی کردوه‌، چه‌ندین جار له‌ ژینیی دووتاردا به‌لای یه‌که‌می به‌ده‌سته‌نانه‌وه‌ و له‌ سالی ٢٠٠٨دا به‌شداری له‌ فیلمیکی به‌لگه‌یی به‌ناوی «ته‌ره‌قه‌» کردوه‌ و

به‌هاوکاری دایکی به‌هه‌رده‌کانی خۆی له‌ سترانیژی کورمانجیدا تا‌قی کرده‌توه‌وه‌. «بۆئاری دووری پارێزگای خۆراسان له‌ کوردستان، زۆریه‌ ئه‌سو کوردانه‌ی له‌سه‌م ناوچه‌یه‌ ده‌ژین به‌ شۆنۆزاری کورمانجی قسه‌ ده‌که‌ن و هونه‌رمه‌ندانیان هه‌ر به‌ کوردی گۆرانی ده‌ڵێن.

» عه‌باسی که‌ نه‌مانه‌ ده‌لێت، به‌ر له‌مه‌ ده‌کات چ هه‌ولێکی به‌ گۆر و تین به‌و گریخواردنه‌وه‌ به‌ سه‌هرچاوه‌کان له‌ نارادایه‌ و له‌ هه‌مان کاتدا هه‌زێکی جوانیاسانه‌ هانیان ده‌دات ناراستیه‌کی شایریان پێشیت و ئه‌و له‌ لای خۆیه‌وه‌ هه‌ولیداوه‌ به‌؛ پێشکه‌شکردنی فۆلکلۆری کوردی به‌ستاپلێکی نوێ.

ئه‌و هه‌روه‌ها، له‌باری ره‌وشی میوزیکی کوردی له‌و ناوچه‌یه‌ و پێشوازی جه‌ماویری له‌ به‌ره‌مه‌کانی ئه‌و و هاوتاکانی ده‌لێت:هه‌سته‌که‌مین له‌م چه‌ند ساله‌ داویه‌دا له‌مێو شاره‌ کوردیه‌کانی

» ژماره‌یه‌کی دوو میلیۆن که‌سی له‌ دانیشتیوانی باکووری رۆژه‌لاتی ئێران کوردن و له‌ چا‌هه‌ جیاوازه‌ میژوویه‌ کاتدا کۆچیان کردۆته‌ ئه‌و ناوچه‌یه‌ و ئێستادا دایا‌پرانیکی زۆر له‌ فره‌هنگی کوردی، هه‌ولده‌ن بۆ بووژاندنه‌وه‌ و دیالۆگی فره‌هنگی له‌ گه‌ل کورده‌کانی ئێران و دیکه‌ی ناوچه‌ کوردنشینه‌کان.

ئه‌و راستییه‌ که‌ له‌ چه‌ند سالی رابردوودا چرتر بووه‌توه‌ وه‌تی

عه‌باسی: له‌ قورایی پێشوازی له‌ موسیقای کوردی خۆی ده‌رده‌خات.

یه‌لدا که‌ ئێستا ته‌مه‌نی ٢٥ ساله‌ له‌ شاری شیروان له‌دایکه‌بووه‌ و له‌ قورچان گه‌وریه‌بووه‌ و له‌ ته‌مه‌نی ١٢ سالی‌دا ده‌ستیکرده‌وه‌ به‌ فێربوونی نامیزی دووتار و هاوکات

که‌پانه‌وه‌ی هه‌موومان بۆ لای خودایه‌

به‌ مه‌رگت کاکه‌،مه‌رگه‌شت ژیا‌نه گریانی من ته‌نا له‌ به‌ رشانی شلم بۆ خه‌ می دوو‌ریت نییه‌! بۆ ئه‌م نیشتانه‌ ده‌گریم که‌ بۆ په‌روه‌رده‌کردنی رۆله‌به‌گی وه‌ک تۆ ده‌بی چه‌نده‌ رێگه‌ی چاوه‌روانی هه‌للووشی

ئه‌سه‌که‌نده‌رمو‌رادی، هه‌روامان به‌هرامی، سه‌رکه‌وت عه‌زیزی هانه‌گه‌رمه‌له‌

درگذشت نابهنکام معلم دلسوز و نمونه مرحوم

ارسلان رستمی

را به خانواده ی محترم ایشان و جامعه ی فرهنگی

مریوان، سروآباد و اورامانات تسلیت عرض

می نمایم

فرهنگیان، دبیران و دانش آموزان شهرستان سروآباد و اورامانات

Chro

Sunday - 22 Aug
2012 - One year
Number 7
price 5000 R

سال اول / شماره ۷ / چهارشنبه ۱ شهریور ماه ۱۳۹۱

چرو اول و پانزدهم هر ماه منتشر میشود

آثار خود را به نشانی اینترنتی هفته نامه ارسال نمایید.
Emile:chro.weekly@yahoo.com
Gmail:chro.weekly@Gmail.com

هفته نامه ی فرهنگی سیاسی اجتماعی چرو

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:	محمد هادیفر
سردبیر:	دکتر اسکندر مرادی
دبیر بخش فارسی:	سید وریا شیخ ذکریایی
دبیر بخش کردی:	امجد غلامی
مدیر داخلی:	هورامان بهرامی
صفحه آرای و لگو:	سروش و کیلی ۰۹۱۸۷۸۸۸۲۰۰
عکس:	یحیی صمدی
تلفن:	۰۸۷۱۶۶۲۹۳۸۵ فاکس: ۰۸۷۱۶۶۲۹۳۸۹

مهندس بهالدين ادب
مقرانه پروتست کم دستیار

سخن سردیر

نقددرمانی

نقد ازجمله الفاظیست که ازآن تفاسیر وتاویلات زیادی گردیده است باوجود همه ظرفیتهایی که دراین لفظ نهفته است همچنان مهجورومحجوب ومغفول بوده وبجزمواردی اندک عموماً درقفسه اذهان مهمور وبایگانیست. کنش وواکنش های عقلانی نقد، ازشاخصه های فضائل اخلاقی افراد وفرهیختگی جوامع می باشد باهمه توفیقاتی که دراین کیمیای اخلاقی وجوددارد،مع الاسف عمدتا استنباطات سلبی ازآن منتج میگردد. درحالی که عمده حکما وعلما ادراکات خود را مرهون این کیمیای عقلی میدانند.

سپهرخرد واندیشه بشری بهترین داورپویایی نقدونقدپذیری میباشد. با سیری در بواطن اعصار و قرون وغور دراعماق عقول می توان لفظ نقد را از لوازم حکمت ومعرفت دانست.

نقشی ایجابی نقد در پالایش وپرورش کلیه علوم موجب توسعه وتعالی روحی و رفتاری جوامع بشری خواهد بود.

نقل است ازسقراط حکیم که«انسانها جاهل نیستند بلکه غافلند». تذکر بقصد هوشیاری ومراقبت ازفروماندن درغفلت را درحوزه نقد میتوان تعریف کرد. آیا عرفا تذکردهنده ای را به نیت تنبه ، می توان سرزنش کرد؟ درحالی که «تذکردهنده» یکی ازالفاظ رسول گرامی(اسلام(ص)میباشد«فذکرانما انت مذکر...».

گریز از نقد مشفقانه و مصلحانه و حکیمانه وعدم تمکین به آن بهمان اندازه مضارست که تمکین به آن می تواند راهگشا وسعدت بخشی باشد. نقد ناپذیری یا به خشونت ختم خواهد گشت که برای جامعه وفرد زیانبار است و یا به تملق وچاپلوسی می انجامد که یکی از رذائل اخلاقی میباشد اگرنامرادیها وناملایمات وناکامیهای اجتماعی و فردی را به درد تعبیر نماییم ،قطعا «نقد» سازنده بهترین درمانیست که درسایه آن میتوان به کامروائی وسعدتمندی رسید. پس درمکتب «نقد» اولین نقد ازخود شروع می شود سپس سایر علوم ومحیط پیرامون انسانی راشامل میگردد.

همانگونه که درنقد خود با تذکر و مراقبت دائمی به عالیترین مدارج سلوک عرفانی وکشف شهود ختم میگردد و درعلوم به کشف معلومات جدید و نهایتا به ترقی وپیشرفت می انجامد و دراجتماع نیز به جامعه آرمانی ومدینه فاضله تبدیل خواهد شد.«خودانتقادی» مبنایی برای «دیگراننقدادی»گردد وهمانگونه که درنقد «خود» جانب انصاف و صلاح را رعایت می کند، درنقد بیرونی نیز مشفقانه ومصلحانه عمل نماید واگر «منتقد» سپهر جامعه و دیگران را بانگاه«خودانتقادی»«بگردنیکبختی جامعه رقم خواهد خورد. وقتی که دائره نقد «بیغش»فراگیرشد فضای اطمینان بخشی در پیش روی جامعه بازخواهد شد ومرز بین «انتقاد» و «انتقام» و «منتقد» و «منتقم» و آن وقت است که میتوان گفت «نقد درمانی» که یکی ازحلقه های مفقوده وحدت ومودت جامعه است، محقق گردیده است.

تحولات اخیر دنیای اسلام مسیر آینده را

تعیین می کند

چرو- رهبر انقلاب در خطبه های نماز عید سعید فطر تحولات اخیر در دنیای اسلام را عجیب و بی نظیر دانستند و افزودند: این تحولات که مسیر آینده دنیای اسلام را تعیین می کند، به فضل الهی، با همین آهنگ ادامه خواهد یافت. ایشان تاکید کردند: دشمنان امت اسلامی با ترندهای پیچیده تر و با همه قوا برای به شکست کشاندن این تحولات وارد میدان شده اند اما ملت‌های مسلمان توطئه های دشمنان را خنثی خواهند کرد. حضرت آیت الله خامنه ای با تاکید بر ضرورت شناخت عمیق حوادث و پرهیز از خطا در تحلیل تحولات خاطرنشان کردند: هرجا امریکا، صهیونیسم و سردمداران رژیم‌های جبار حرکتی را آغاز می کنند آن حرکت و آن جهت بی تردید غلط و باطل است و دقت در این واقعیت، مانع از اشتباه و خطا در تحلیل می‌شود.

ایران درباره ی دخالت خارجی در سوریه هشدار داد

یک شنبه ۱۵ مردادماه در نشست‌ی خبری گفت: کشورهای منطقه از مخالفان مسلح بشار اسد حمایت نظامی می کنند و می‌خواهند دولت بشار اسد را براندازند. وی افزود: آتنشی که در سوریه برافروخته شده است اسرائیل را نیز در بر خواهد گرفت. لاریجانی تاکید کرد که چه کسی به این کشورها اجازه داده است در امور سوریه دخالت کنند.

خبرگزاری ایرنا نیز گزارش داد: امیرحسین عبداللهیان، معاون وزیر امور خارجه ایران پس از دیدار از مسکو درباره ی بررسی بحران سوریه اعلام کرد گروه‌های تروریستی با حمایت از نیروهای خارجی در حلب و دمشق کار می‌کنند.

وی افزود: دهها هزار قبضه سلاح از کشورهای همسایه به سوریه وارد می‌شود و گروه‌هایی مانند القاعده از آن استفاده می‌کند

امیر عبداللهیان از اینکه آمریکا و کشورهای درباره دخالت خارجی در سوریه هشدار داد. به گزارش کردپرس، علی لاریجانی روز

عراق مهمترین کشور هدف صادرات آذربایجان غربی

چرو - ناظر گمرکات آذربایجان غربی اعلام کرد: کشور عراق در زمان حاضر مهمترین کشور هدف کالاهای صادراتی این استان به شمار می رود .

میرهاشم سیداحمدی روز سه شنبه در گفت و گو با کردپرس گفت: پس از عراق کشورهای ترکیه، آذربایجان، افغانستان، ترکمنستان و مونتۀ نگرو در رتبه های بعدی قرار دارند .

وی میزان صادرات استان در چهار ماه گذشته را ۵۱۳ هزار تن اعلام کرد و افزود: ارزش این میزان صادرات ۱۸۵ میلیون دلار

بروسکهای هاوخه‌می یه‌کیتی نیشیمانی کوردستان بۆ که‌لی ئێران

چرو – مه‌کتبه‌ی سیاسی یه‌کیتی نیشیمانیی کوردستان له بروسکبه‌ی کدا به بۆنه‌ی هاتنی بومهلهرزه له نارچه‌ی پاکووری روژنابای ئێران سه‌ره‌وخشی له سه‌روک کۆمارو گه‌لی ئێران کرد. له به‌یامه‌که‌سی یه‌کیتی نیش‌شیمانییدا که وێشه‌یه‌کی بۆ کوردپرسی ئێزدراره هاتوو: پرسیه و هاوخه‌میه‌مان به سه‌روک کۆماری ئێران و

وشک بوونی یه‌ک میلیۆن دۆنم زه‌لکاو له سنووری نیوان ئێران و عێراق

چرو – زۆریه‌ی زه‌لکاره‌کانی سنووری ئێران ئێران و عێراق به تباری وشک بوون که ۵۰۰ هزار دۆنی له‌سه‌ر سنووری پارێزگای خووزستانه‌وه نهم‌ش بۆته سه‌رجاری خۆلبارینه‌کان له هه‌ردوولا.

به‌ینی هه‌وایی کوردپرس، جیگری ریکخاوی زینگه‌بارزی ئێران له‌مباروه‌ی رایگمانه‌: زه‌لکاره‌کانی ولاتی عێراق له‌س‌له‌کانی ۹۰ به‌لاره‌ ده‌ستی کرد به وشک بوونه‌ و ۹۰ له‌سه‌د له زه‌لکاره‌کانی ئه‌م‌رواته له مایه‌ی ۱۰ سا‌لدا وشک بوو. محمد عه‌لی شاعه‌زی، وێش‌سی: پاش ئه‌وه‌ بۆ ماوه‌یه‌ک پرۆژی ژيانده‌وی زه‌لکار و سه‌رجاره‌کانی ناو جیه‌یه‌ی کرا و چالاکی کشتوک‌ تینادا ده‌ستپێکا، به‌لا‌ له‌ مایه‌ی ۲۰ سا‌لی پارێزودا زیاتر له یه‌ک میلیۆن دۆنی زه‌لکار و سه‌رجاره‌کانی ناو له عێراق وشک بۆته‌وه.

خبر

جلیلی: مرزهای ایران و عراق، مرزهای

امنیت و دوستی است

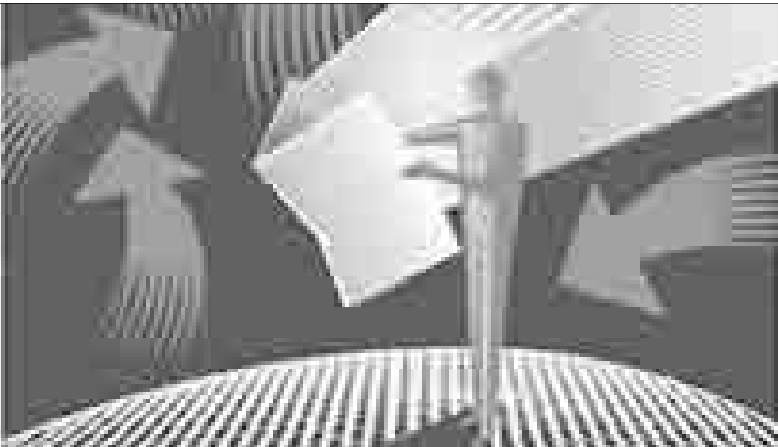
تهران - دبیر شورای عالی امنیت ملی در دیدار معاون نخست وزیر عراق با اشاره به اقامات مؤثر و موفق دولت عراق در مشارکت همه جریانهای قومی و مذهبی و ایفای نقش همه گروه‌ها در چارچوب ساز کارهای دموکراسی است.

روز نوری شایس معاون نخست وزیر عراق نیز در این دیدار با ارائه گزارشی از آخرین تحولات این کشور، روابط دو کشور

ایران و عراق را عقیق و تاریخی توصیف کرد و از کمکهای جمهوری اسلامی ایران به دولت و ملت عراق قدردانی کرد.

وی همچنین گسترش همکاریها و روابط اقتصادی، تجاری و بانکی میان دو کشور را خواستار شد.

درخشش ماهنامه کوشک ایلام در جشنواره مطبوعات امسال

چرو _ خانه ی مطبوعات استان ایلام امسال، جهت اهمیت و احترام به زبان، ادبیات و فرهنگ کردی و جایزه ی پیشکسوتی در حوزه ی روزنامه نگاری کردی، جایزه ی ویژه ی خود را به نویسنده و پژوهشگر برجسته «کامران رحیمی» اهدانمود.
به گزارش کردپرس ماهنامه کوشک با وجود انتشار شماره های معدود، در این جشنواره در بخش های مقاله، طنز، سرمقاله، طرح برتر (ویژه کامران رحیمی اهدا گردید.

کورده‌کان دهوری گرنگیان هه‌یه له گۆرانکارییه‌کانی ناوچه

وزیری ده‌رویی ئێران سه‌بارته به پرسی نازاد کردنی ۴۸ زیاره‌کارگری ر ڤێندراوی ئێرانی له سووریا وتی: له دانوستانی به‌ردیوامان له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌کان بۆ نازاد کردنی ئه‌و که‌سانه و لهم پێناوه‌شدا له دیدار له‌گه‌ڵ به‌ڕه‌برسانی ده‌لته‌ی تورکیا، جه‌ختمان له‌سه‌ر هه‌ولی زیاتری نه‌تقهره بۆ نازاد کردنی زیاره‌کاران کردوو.

عه‌لی نه‌که‌یر سه‌لحی راشیگه‌یانده که ئێران له کۆبوونه‌وی ئاناسایی شاری مه‌که‌که به‌شداریی ده‌کات و هاوه‌یونه به پرسی سووریا له‌گه‌ڵ کاربه‌ده‌ستانی ولاتی قه‌تەر، تورکیا و

سه‌لحی ئاماژه به پێشهاته سیاسی و نه‌مییه‌یه‌کانی ئه‌مدیوانه‌سی ئا‌وچه‌که به تایبته سووریادا و رایگه‌یانده: «هیچ که‌میینه‌یه‌ک نایه له باره‌دوخی ئێستادا بیر له‌وه بکاته‌وه که هه‌لێک و پرخساره و هه‌ول بۆ جیا‌بو‌ن‌ده ب‌دات و سیاسه‌تیک بگه‌رنه پێش که بیهته هۆی هاته‌نه‌ناره‌ی ته‌نگه‌وه کێشه‌کان که‌له‌تر بکات.»

ه‌یواشی خواسته که هه‌موو لایه‌نه‌کان له پێناو به‌رز‌ه‌وه‌ندی گه‌شتیدا کار بکه‌ن نه‌ک ته‌نیا به‌رز‌ه‌وه‌ندی تاکه‌که‌سی یان ده‌سته‌یه‌ی ده‌چاو بکرت.

گزارش

کردهای سوریه- شناخت یک

قوم در مرور یک کتاب

کردپرس- جمعیت ۱۰ درصدی کردهای سوریه و روبرو شدن آنها با انواع تبعیض ها از زمان قیومیت فرانسویها در دهه ۱۹۲۰ در سوریه و محروم شدن از رسانه‌ای شدن مشکل نادیده گرفتن هویت این قوم در سوریه زمینه تحقیق فراگیر یک محقق برجسته سوئیسسی شده و وی در کتاب کردهای سوریه؛ تاریخ، سیاست و جامعه با استفاده از روشهای علمی تاریخ‌شناسی، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی احوال این قوم نادیده انگاشته را در سوریه به طور دقیق و موشکافانه مورد بررسی تاریخی و جامعه‌شناختی قرار داده است.

پروفسور جوردی تجل، محقق مرکز ملی علوم سوئیس که مطالعات اصلی وی در حوزه تقلبات اقلیتها در خاورمیانه در فاصله سالهای ۱۹۲۵ تا ۱۹۴۶ است در کتاب خود (کردهای سوریه؛ تاریخ، سیاست و جامعه) که از سوی انتشارات راتلج آمریکا در سال ۲۰۰۹ منتشر شده، با استفاده از استدلالهای قوی تئوریک در حوزه های انسان شناسی و علوم سیاسی تاریخ تقریباً ناشناخته حضور کردها در سوریه را بازنمایی کرده و آن را موشکافی کرده است و بعد پیدایش حرکت ملی گرایانه کردهای سوریه را در فاصله سالهای ۱۹۲۵ تا ۲۰۰۸ بازسازی کرده است. کثرت رویکردها و زوایای دید نویسنده و پرهیز وی از فضائولهای عجولانه و ذات‌گرایانه این اثر جوردی تجل را به کتابی در خور ستایش تبدیل کرده است.

مسئله کردهای سوریه همیشه در حاشیه تحقیقات معاصر قرار گرفته است اما با توجه به تحولات دهه اخیر اهمیت زیاد آن معلوم می شود و شورهای سال ۲۰۰۶ را می توان به عنوان نمونه ای از این اهمیت ذکر کرد. همانطور که جوردی تجل در کتاب خود اشاره کرده است، این مسئله ظهور جنبش مخفی کردهای سوریه را نشان داد. نویسنده تلاش می کند درک ظهور جنبش کردی را از منظر تاریخی طولانی در این کشور به دست دهد. بنابراین به دوران قیومیت فرانسه در سوریه بازمی گردد. این کتاب تنها به بررسی قوم کرد نمی پردازد بلکه تلاش برای بررسی بخشی از تاریخ مبهم سوریه است و نظام سیاسی و اجتماعی این کشور را با استفاده از روشهای علمی مرور می کند.

اگرچه کتاب با رویکرد ترتیب زمانی طرح ریزی شده است اما در هر برهه تاریخی و خصوصاً در چهار فصل کتاب آخر کتاب، موضوعاتی مثل ساختار پیچیده حوزه سیاسی کردها در سوریه، ابعاد فراملی مسئله کردها، روشهای اداره کشور سوریه و پیدایش سیستم حزب بعث به طور دقیق مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

خلاصه کردن این کتاب غنی و دقیق کاری عبث خواهد بود و در این مرور فقط تلاش می شود طبقه بندیهای مسئله کرد در دوره های تاریخی آن که توسط نویسنده اشاره شده تبیین شود. دوره قیومیت فرانسه در سوریه در فاصله سالهای ۱۹۲۳ تا ۱۹۴۶ در این کتاب از طریق مشخصه هایی مانند: عدم وجود یک گروه متحد و مشخص کرد و بازی سیاسی چهاروجهی میان مقامات حکمرانی فرانسه در سوریه، ائتلاف ملی (عربهای ناسیونالیست) نخبه های اقلیتهای قومی- مذهبی و کردهای به حاشیه رانده توصیف می شود. نویسنده معتقد است این روند تا استقلال سوریه و سپس قدرت گرفتن حزب بعث (۱۹۶۳- ۱۹۴۶) ادامه پیدا می کند. مشخصه بارز این دوران ظهور ناسیونالیسم عربی و پیدایش حزب کمونیست سوریه است. بنیه اولیه ناسونالیزم کردی در سوریه با تأسیس حزب دموکراتیک کرد سوریه (KDPS) در سال ۱۹۵۷ به وجود آمد.

وی جنبش ناسیونالیزم کرد سوریه را حاصل از آغاز قیامهای کردها در عراق و انگیزه به وجود آمدن حزب دموکرات کردستان عراق می داند به اعتقاد نویسنده در ناسیونالیزم عربی از سال ۱۹۵۷ تا ۱۹۷۰ ایجاد کمربند عربی در جزیره و گرفتن عنوان شهروندی از یکصد و بیست هزار

از کردهای سوریه می توان به عنوان سیاستهای

نژادپرستانه اسم برد.

به اعتقاد تجل حافظ اسد در سال ۱۹۶۷ به سیاست آسیب رساندن به کردهای جزیره پایان داد و با همپیمایی با احزاب پارتی و اتحادیه میهنی در کردستان عراق و همراهی با پ.ک.ک انرژی کردها را در سوریه کانالیزه کرد.

نویسنده در فصل آخر کتاب تلاش کرده پاسخی برای این سوالات پیدا کند: ۱- چرا تعدادی که حافظ اسد ایجاد کرده بود در سال ۲۰۰۴ از هم گسست؟ ۲- چرا مسئله کردهای سوریه علی‌شده؟ ۳- چرا عوامل خیزشهای قامیشلو به خشونت روی آوردند؟ این کتاب را می توان مرجعی برای معرفی حرکت به سوی ناسیونالیزم کردی در سوریه دانست چرا که این کتاب چندین مطالعه و تحقیق قبلی را ترکیب و بررسی کرده است اما برخی مسائل مانند سازمان دهی سیاسی و اجتماعی کردها در فاصله سالهای ۱۹۴۶ تا ۱۹۶۸ تقریباً گنگ و نامفهوم مانده است. یکی از خصوصیات بارز کتاب حاضر استفاده از منابع منتشر نشده خصوصاً منابع و مدارکی است که در زمان قیومیت فرانسه بر سوریه نوشته شده است. منبع:مجله مطالعات خاورمیانه کمبریج مترجم:شرفعیبنده

روزنه

در گفت وگو یورو با استاد رامشیر کشاورز:

برخی از نشریات محلی به آگهی نامه

تبدیل شده اند

سید مهران موسوی احمدی / استاد اردشیر کشاورز پژوهشگر و تاریخ نویس مطرح و محبوب کرمانشاهی را بیشتر به عنوان کارشناس برنامه های تاریخی صدا و سیما می شناسیم. وی چندین سال است تالیف و پژوهش های خود را علاوه بر چاپ به صورت کتاب، در اختیار نشریات محلی و منطقه ای نیز قرار می دهد که از جمله این موارد می توان به سلسله مقالات در رابطه با سردار نامی «یار محمد کرمانشانی» و همچنین مطالب منتشر شده در هفته نامه سیمرا، غرب و ... اشاره کرد. به همین منظور به سراغ ایشان رفتم تا مشکلات، کمبودها و تاریخچه مختصری از وضعیت مطبوعات منطقه را از نظر ایشان جویا شویم.

✽ استاد کشاورز اگر بخواهیم یک نگاه تاریخی داشته باشیم، کدام دوره از تاریخ را نقطه ی اوج شکوفایی نشریات منطقه می دانید؟

– از حیث کمی در دوره ای از تاریخ کرمانشاهان تا هفتاد نشریه داشته است و حداقل می شود گفت بعضی از آن ها تنها در صفحه اول، که معمولاً دو برگ می و چهار صفحه ای بودند، اندک مطالبی داشتند و بقیه آگهی حصر وراثت بود و در نهایت در سال های بعد از شهریور ۱۳۲۰ و ایجاد فضای باز سیاسی در ادوار مجالس چهاردهم تا شانزدهم یعنی از سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۸ و حداکثر ۱۳۳۰ جراید محلی ما یک روند روبه رشد را داشتند. از ۱۳۳۰ به بعد هم با تشکیل دولت ملی شادروان دکتر محمد مصدق نشریات کشور و به پیروی از آن نشریات محلی، دوره ی درخشانی را تا وقوع کودتای ۲۸مرداد ۱۳۳۲ طی کردند. ✽ با توجه به قدمت تاریخ منطقه و همچنین تخصص شما آیا جامعه توانایی پذیرش نشریه تخصصی تاریخ در سطح منطقه ای را دارد؟

– در این برهه از زمان نشریات تخصصی که صرفاً

به یک مورد خاص توجه و نظر داشته باشد، حال چه تاریخ یا موضوع اجتماعی دیگری باشد،به هیچ وجه نمی تواند اهداف مورد نظر کسانی که در این

سطح و فکر و اندیشه باشند برآورده کند.

✽ شما به عنوان یک نویسنده و کارشناس

مردمی، میزان استقبال و رضایت مخاطبین از نشریات محلی را چگونه ارزیابی می کنید؟

– وضعیت خاصی که در این برهه از زمان کم و بیش بر جو مطبوعات کشور غالب است (که بهر دلیل بیشتر بر نقاط خارج از مرکز حاکم شده) و در واقع برخی از نشریات محلی به آگهی نامه تبدیل شده اند که در برانده هیچ گونه رضایت مخاطبان خود نیستند و تنها صفحات نیازمندی است که در این نشریات، استقبال عمومی دارند.

✽ بارز ترین مشکل نشریات منطقه را چه می دانید؟ چرا به جای این که شاهد پیشرفت باشیم هر ساله پسرفت می کنیم؟

–مشکل نشریات محلی را از گان دست اندرکار هر نشریه بهتر از دیگران می دانند، که نقاط قوت و ضعف آن ها در چه است. لذا میزان جلب توجه و جذابیتی که خواننده را در پی نشریه به تهیه آن و استمرار در تهیه نشریه وادار سازد، در نشریات محلی نسبت به این است که از حیث کمی ممکن است شاهد پیشرفت باشیم ولی از باب کیفی شاهد تنزل می باشیم.

–مطلب و مباحث و حتی خبرهای خود را از خبرگزاری ها و سایت های مختلف می گیرند و در واقع می شود گفت جراید محلی ناقل اخبار خبرگزاری هستند.

✽ با توجه با توضیحات فوق چه راهکاری جهت ارتقا سطح کیفی نشریات ارائه می دهید؟

– به کارگیری کادر ورزیده، آگاه به مسائل روز، مطلع به بنیان های تاریخی و بخصوص اشراق به مسائل تاریخی/اجتماعی، تجربه دیده و همچنین طرح مسائل شوق برانگیز که در واقع می تواند انگیزش جذب خواننده را در پی داشته باشد و حمایت متولیان فرهنگی در بر براندازی ی ایجاد ارتقا سطح کیفی نشریه است. در غیر این صورت جمع شدن تعدادی از جوانان علاقمند بدون داشتن راهکارهای صحیح در راه اندازی نشریه ایی که تنها با اخذ آگهی و چلپ آن ادامه حیات بدهد، هیچ گونه توفیقی را در بر نخواهد داشت و فقط موجب عدم استقبال عام به نشریه محلی خواهد شد.

✽ استاد اگر صحبتی ماند به فرمایید.

– کلام آخر این که توصیه حقیر این است، عزیزانی که به عنوان خبرنگار و پرسش کننده و به نیت خیر به کسانی از دوستان و بزرگواران و هر بنده خدایی صاحب و هم کلامی دارند، متوجه باشند در چه اول اشراق به موضوع، آگاهی به مسائل، طرح مباحث و این آگاهی که شبیه برانگیز نبوده و درست در جهت پاسخ صحیح به مطلب باشد حرکت کنند و این مورد را مد نظر داشته باشند که گمان نکنند و در واقع گمان این که بیشه خجالی است، بدون پروا به مباحثی که پیامدها جنجالی داشته باشند، ورود نکنند. چرا که اجتماع نیاز به همدلی و همراهی و آرامش در عین دستیابی به آگاهی های علمی دارد.

تذکره

تذکره از جمله کشورهایی بود که از آغاز تأارامی ها در سوره خود را نسبت به مداخله در ناآرامی های کشور همسایه متعهد دید و ابتدای به ساکن در صدد ایفای نقشی میانجیگرانه برآمد دیری نپایید که سیاست میانجیگری در سوره جای خود را به مداخله در امور داخلی این کشور و حمایت از گروه های اپوزیسیون از جمله شورای ملی سوره و ارتش آزاد در سوره داد. از همان آغاز بسیاری در ترکیه این سیاست را به باد انتقاد گرفته و آن را آتش تغییر کردند. بروز جنگ داخلی در سوره و تقویت گرایش های گریز از مرکز از مهم ترین تهدیدهایی بود که ناسیونالیست های ترک از آن بیم داشته و بر این اعتقاد بودند که تجزیه سوره که در آن گروه های قومی از جمله کردهای سوره را به سمت استقلال و تشکیل دولت مستقل هدایت خواهد کرد چالشی است که به خله بازمی گردد و به وخیم تر شدن موضوع کردهای ترکیه منجر می شود. حوادث هفته های اخیر در سوره و تصرف برخی از شهرهای کردنشین سوره در مرز ترکیه گواهی بود بر تصدیق تئورگی کارشناسان و سیاستپون منتقد دولت، به دنبال حوادث اخیر در سوره به نظر می رسد آنکارا به قمار ی دست زده که در هر صورت یازنده آن است. در این مقاله با بررسی مواضع اخیر آنکارا در قبال بحران سوره به بررسی سناریوهای پیش روی آنکارا در قبال تحولات سوره می پردازیم.

جنگ نقطهٔ اتصال مثلث ترکی، غربی، عربی بحران سوره به سا بازیگران متعدد و منافع اختلاف زا به لحظات سرنوشت ساز خود رسیده است. بی تردید می توان گفت هیچ رویدادی در ساهای اخیر در ایجاد قطب بندیهای سیاسی که به نوعی یادآور دوران جنگ سرد است را نمی توان با تحولات سوره مقایسه کرد. در این میان موضع گیری ها و سیاست های بازیگران منطقه ای و بین المللی شکلی تازه به معادلات سیاسی بخشیده است، به گونه ای که برخی از دوستان قدیم را رویاروی یکدیگر قرار داده و از سوی دیگر رقبای استراتژیک را در عرصه سیاست سوره به یکدیگر نزدیک کرده است. بطور کلی می توان بازیگران فعال در عرصهٔ دیگر را به دو دسته تقسم کرد. گروه اول دولتهایی هستند که با تأکید بر روسیه و چین و بازیگران منطقه ای از جمله ایران، لبنان و عراق قرار دارند. این در حالی است که بحران سوره بازیگرانی دیگری نیز دارد که به فراخور اهداف و منافع ملی خود بر اتخاذ رویکردی متفاوت اصرار دارند در این میان ایالات متحده به عنوان قدرت نظام بین الملل، ترکیه به عنوان یکی از مهم ترین کشورهای مسلمان و شرقی استراتژیک ایالات متحده، عضو سازمان پیمان آتلانتیک شمالی و ناتو هم از طرف مهم ترین ایزار آنها به شمار می رود و این چنین است که شاهد اتحاد میان عربستان سعودی، قطر، ترکیه در سطح منطقه برای برکناری اسد از قدرت هستیم.

عربستان سعودی از آغاز رسیدن امواج سهمگین بهار عربی به سواحل قلمرو سعودی هایش از سایر کشورهای منطقه حمایت این رویداد را بر امنیت و موجودیت کشورش در ک کرد. وجود یک حکومت سنتی و سلطنتی که نه تنها از مشروعیت قانونی برخوردار نیست بلکه از

فقدان مشروعیت سنتی و کاریمزایت یک بر خلاف دوران پیشین رنج می برد. سرکوب اقلیتهای مذهبی در عربستان سعودی و فقدان ساختار سیاسی، اقتصادی دموکراتیک و کارآمد، جنگ قدرت میان شاهزاده های سعودی، حاکمیت نخبگان سیاسی سنتی و به چالش کشیده شدن آنها از سوی نخبگان سیاسی جدید عربستان همگی از جمله مواردی هستند که احتمال هر گونه بحران و اعتراضی را در میان اقلیت های مذهبی و همچنین روشنفکران و طبقهٔ متوسط شهری این کشور افزایش داده است.

از این رو عربستان سعودی از تمام ایدازهای سیاسی و نظامی خود برای مهار اعتراضی های مردمی در بحرین استفاده کرد و علت اصلی نیز ناشی از ترس این کشور به تسری اعتراضات بحرین به عربستان بود. در این میان سیاست عربستان بعد دیگری نیز داشت. حمایت آشکار این کشور از معترضین سوری و در اختیار گذاشتن سلاح و پول به گروه های اپوزیسیون بخش دیگری از سیاست سعودی ها را در تقابل

با بهار عربی تشکیل می داد. سیاست عربستان از چند جنبه قابل بررسی است. نخست اینکه عربستان سعودی از حمایت از اپوزیسیون سوری سیاست قرار به جلو را در پیش گرفته و تا حدودی اذهان مخاطبین را به سوی تحولات سوره منحرف می کند. سیاست دیگر این کشور که در بحرین نیز مورد استفاده قرار گرفت حاکم ساختن گفتمان مذهبی در اعتراضات مردمی در منطقه است. سعودی ها مطرح کردن نقابل شیعیان و سنی ها در صدد مهار بحرانی هستند که ساختار سیاسی قدرت سعودی ها را هدف قرار داده است.

اهداف ترکیه از مداخله در بحران سوره

سیاست ترکیه در قبال تحولات سوره را باید به دو دوره مجزا تقسیم کرد. در ابتدا آنکارا با تشویق بشار اسد به انجام اصلاحات اساسی در سوره در صدد حل بحران این کشور که بی تردید امنیت و منافع ملی این کشور را تحت تأثیر قرار می داد بر آمد. اما پس از گذشت زمان سیاست های آنکارا بر محور نزدیکی بیشتر به اپوزیسیون و رویارویی با دولت بشار اسد چرخید. ترکیه به عنوان میزبان شورای ملی سوره و ارتش آزاد این کشور بطور آشکار و پنهان با اعطای کمک های مالی و نظامی در کنار اپوزیسیون قرار گرفت و بر پیچیدگی بحران سوره

افزود. علت تغییر سیاست ترکیه در قبال تحولات سوره را می توان

د ر چند محور بر شمرد.

۱- ایفای نقش رهبری در عرصهٔ تحولات منطقه ای

یکی از اهداف اصلی ترکیه در نقش آفرینی در تحولات سوره را باید در بلندپروازی های آنکارا در دستیابی به نقش رهبری سیاسی در منطقه دانست. ترکیه در صدد است با بهره گیری از نفوذ خود در سطح منطقه در ظاهر با حمایت از اعتراضات مردمی در خاورمیانه به عنوان یکی از مؤلفه های قدرت نرم در سیاست خارجی خود استفاده

کند تا در صورت بروز هر گونه تغییر در کشورهای منطقه جای پای خود را در سیاست دولت های بعدی باز کند.

۲- بر هم زدن موازنه قوا در سطح منطقه

بی تردید سیاست های اخیر ترکیه در راستای تنش زایی با همسایگان و در قالب منطق ژئواستراتیجی قدرت قبال توجیه است. ترکیه در برخورد با مسائل منطقه ای معادلات را به عنوان بازی برد و باخت می بیند.

اقلیم کردستان عراق می فرستد تا اعتراضات آنست به این اقدام را به کردهای عراق ایفا کنند. از سوی دیگر اردوغان با اخنی تهدید آمیز هشدار داد که نظامیان ترکیه چنانچه کردهای سوره قصد حمله به ترکیه را داشته باشند واکنش نشان خواهند داد و به این اقدام قاطعه پاسخ می دهند.

موج انتقادات سیاسیون ترکیه به سیاست های سوری اردوغان

افزایش نقش کردهای سوره در تحولات جاری در و به خطر افتادن امنیت و منافع ملی ترکیه اکنون موجی از انتقادها را به سوی رجب اسد را دلیل وضعیت جاری در سوره می تاند که در آن اپوزیسیون سوری از جمله کردهای این کشور اکنون به جایگاهی رسیده اند که ایجاد یک دولت مستقل کردی در مرزهای ترکیه دور از انتظار

نیست و این موضوع می تواند رنگ خنثی باشد برای ترکیه چرا که بحران ترکیه و کردهای این کشور همچنان آتش زیر خاکستر ۳- جلوگیری از تجزیه سوره و تشکیل دولت کردی
سیاست ترکیه در قبال دولت بشار اسد حمایت از سقوط دولت سوره است. در واقع سیاست ترکیه در قبال سوره تابعی است از تئورگی این کشور: از تجزیه سوره تجزیه سوره به دلیل نفوذت های قومی و مذهبی همواره از عوامل نگران کننده تر بوده است. سنی ها، علوی ها و کردهای سوره از گروه های تأثیرگذار و مهم در تحولات سوره هستند که هر یک به دنبال اهداف و افکار عمومی در شرایط حساس کنونی هستند. دورنمای ظهور دولت کردی در

تأثیر ناآرامی های سوره در منطقه

محمد هاديف

شد و از شکل گیری منطقه دیگر کردی در همسایگی جنوبی کشورش هراسان گشته و وزیر امور خارجه اش را در سفری پیش بینی نشده به اقلیم کردستان اعزام داشت، احمد داود اوغلو استاد تغییر ژئوپولیتیک ترکیه در ملاقات با رهبران اقلیم کردستان عراق نسبت به شکل گیری منطقه کردی در سوره اظهار نگرانی کرد و بر رهبریت اقلیم اعلام داشت که دولت ترکیه چنین تغییراتی را بر نمی تابد. وی در این سفر سیاسی - امنیتی به اقلیم کردستان عراق تحت تأثیرات جریانات ترکمانی در اقلیم کردستان عراق قرار گرفته و بدون هماهنگی با حکومت مرکزی عراق به کرکوک، شهر مورد مناقشه بین کردها و ترکمن ها و اعراب عراقی سفر کرد که با واکنش تند اعراب، حتی اعراب مخالف دولت مالکی و رهبران کردها و افکار عمومی اقلیم کردستان عراق مواجه شد. بدینسان، این تست سیاسی داود اوغلو با ناکامی مواجه شد و این اقدام او به عنوان مداخله در امور داخلی کشور عراق محسوب گردید. کنترل بعضی شهرهای کردنشین سوره به توسط کردهای این کشور خصوصاً حزب اتحاد دموکراتیک PYD (شاخه سوره ای حزب پ.ک.ک) سبب شد احمد داود اوغلو، وزیر خارجه ترکیه به اقلیم کردستان عراق سفر کند که این سفر با واکنش های تند رهبران عراقی، حتی مخالفین دولت قاتلی همراه بود و بر پیچیدگی تحولات سوره افزود. مناقشه بین احزاب کرد در مدیریت شهرهای تحت کنترل کردها در سوره و موضع گیریهایی تند معارضه عرب سوری علیه کردهای این کشور بیانگر تفاوت جریان کردی سوره با معارضه کلان این کشور که کاملاً با سیاست های کلان ترکیه هم راستا بود، می باشد. کردهای سوره به این امر واقف هستند آن چیزی که از دولت بشار اسد به دست می آورند از دولت پس از آن به دست نخواهند آورد و به تعبیر دیگر این نقد اندک را بر نسبه آینده مهم

ترجیح می دهند. مواضع تند معارضه عرب سوره به نسبت به کردهای این کشور ریشه در نگرانی های ترکیه از این رویکرد دارد چرا هملند قطر و عربستان و آمریکا از کشتارهای سوره این

سال اول - شماره ۷

است که می توان به راحتی شعله ور شده و آنکارا را در بحرانی جدی فرو برد ناظران در حال حاضر و با توجه به شرایط جاری نگرانند که این موضوع هم به عنوان سوختی برای تجزیه طلبی حزب کارگران کردستان در ترکیه است و همچنین آغاز تجزیه و تباهی سوره در مناطق کرد نشین باشد.
کمال کلیچدار اوغلو رهبر حزب جمهوری خلق هشدار داد: «هر روز بیش از گذشته مشخص می شود که سیاست سوری آنکارا اشتباه بوده است وی در سخنانی اظهار داشت: «ما خواهیم آیم که در صلح با همسایگانمان زندگی کنیم اما شرایط جاری نشان می دهد که ترکیه با مشکلات بیشتری در آینده مواجه خواهد شد».
ناسیونالیست های ترکیه بر این اعتقادند که شرایطی که آنکارا با آن مواجه شده بسیار چالش برانگیز است و آنکارا قادر به کنترل و پیش بینی شرایط موجود نیست و این وضعیت می تواند بستری برای ایجاد کردستان بزرگتر باشد. از این رو در روزهای اخیر شاهد انتقاد شدید از حکومت بوزه جاه طلبی های وزیر خارجه احمد داود اوغلو با انتقادهای گزنده از سوی ناسیونالیست های ترک هستیم. آنها هشدار می دهند که اگر آنکارا ایجاد عملیات نظامی علیه کردهای سوره را صادر کند این موضوع می تواند به داخل کشور کشیده شود و پیامدهای تازه و ناخوشایندی در بر داشته باشد و مشکل کردها در ترکیه را وخیم تر کند.

بیم ترکیه از نزدیکی کردهای سوره و عراق و سناریوهای پیش رو در ترکیه به چشم می خورد خودنمایی این نیت است. «دولت بزرگ کردی در حال پایه گذاری است». بزرگ ترین ترس ترکیه همکاری کردهای سوره و عراق یا یکدیگر برای ایجاد یک کردستان بزرگتر است. ترکیه بیش از ۱۲۰۰ کیلومتر مرز دارد که شامل ۴۰۰ کیلومتر مرز بین ترکیه و حکومت اقلیم کردستان در عراق است که یک منطقه تقریباً جنگی است، چرا که حزب کارگران کردستان در آنجا مستقر است و ۸۰۰ کیلومتر مرز مشترک با منطقه کردنشین سوره دارد. از این رو استقلال کردهای سوره موضوع بسیار جدی و چالشی برای امنیت و منافع ترکیه است. در این زمینه برخی از مفسران بر این نظند که بهار عربی در حال تبدیل شدن به بهار کردی است، و این بهار می تواند به اسنان های کردنشین ترکیه برسد. و این نتیجهٔ سیاست های مداخله جویانه ای است که آنکارا در قبال سوره در پیش گرفته است چرا که به دلایلی سیاست سوری ترکیه در پایان به خود ترکیه باز می گردد و این کشور در حل حاضر حاضر بسیار شکننده و آسیب پذیر است.

از این رو ترکیه که بازی سوره را در حال باختن می بیند به تکاپو افتاده تا با استفاده از مداخلهٔ نظامی تهدید کردهای سوره را که در حال حاضر مهم ترین چالش آنکارا به شمار می رود، از میان بردارد. در این راستا سخنان اخیر اردوغان و احمد داود اوغلو و همچنین تحركات نظامی ارتش ترکیه در مرز با سوره گواهی این حقیقت است که مقامات سیاسی ترکیه به دنبال یافتن بهایی ای برای مداخلهٔ نظامی در سوره هستند. اظهاراتی همچون در صورت ادامه یافتن خشونت ها در حلب و با استفاده دولت سوره از سلاح های شیمیایی و یا هر گونه تحرک حزب کارگران کردستان ترکیه در مرزهای سوره واکنش شدید ترکیه را به دنبال دارد. همگی گویای عزم جدی ترکیه در مداخله نظامی در سوره دارد. از سوی دیگر به نظر می رسد سیاست جدید ترکیه حمایت کشورهای عربی و غریبی را نیز با خود دارد. روز گذشته اردوغان با اوپاما در مورد هماهنگ کردن اقدامات برای شتاب بخشیدن به گذر سیاسی در سوره بصورت تلقنی گفتگو کردند. به نظر می رسد مثلث غربی، عربی، ترکی در حال حاضر گزینهٔ نظامی را در اولویت سیاست خود قرار داده است. اما این سیاست می توان پیامدهای ناگواری بر امنیت ترکیه داشته باشد. بروز هر گونه درگیری میان ترکیه و کردهای سوره بی تردید به خراب شدن شرایط ترکیه در کردنشین که در حال حاضر جبهه ای از غرب تا شرق عراق را در بر می گیرد عموماً است. نزدیکی به کردها بخشیده است که به راحتی نمی توان بدون توجه به آن در معادلات سیاسی منطقه نقش آفرینی کرد. با این تفسیر باید گفت اردوغان امروز بر سر دوراهی از جنگ و صلح در بحران سوره قرار گرفته است

تأثیر ناآرامی های سوره در منطقه

تامیز را برجسته تر می کند. مصالح متفاوت کشورهای متحد علیه سوره در تصمیم گیری های هدایت معارضه این کشور تأثیر مستقیم گذاشته است. اختلافات بین احزاب کردی سوره در مناطق تحت کنترل آنان حاکی از تمایز اهداف ترکیه و بعضی رهبران اقلیم در اداره ی احزاب کردی سوره در این مناطق می باشد. موضع گیری تند فرماندهان معارضه دولت سوره به عنوان تهدید این کشور را در اعمال قدرت دولت ترکیه می توان تعریف کرد در حقیقت اختلاف نظر کردها و عرب ها در فضای معارضه سوره در راستای اهداف ترکیه می باشد و این مواضع ترکیه است که از جانب معارضه عرب سوره اعلام می گردد. دولت های عربستان و قطر نیز با هدف مقابله با اعتراضات داخلی کشور عربستان و تقلیل فشارها بر یمن و قطر نیز با هدف کم اهمیت جلوه دادن مشکلات همسایه اش بحرین به جنگ داخلی سوره دامن می زند. آمریکا نیز که همواره با نگرانی از موج اسلام خواهی در منطقه تحولات را با استفاده از همپیمانان منطقه ایش هدایت می کند، با هدف فروپاشی جبهه مقاومت در سوره و ایجاد سر پر دفاعی برای اسرائیل مبادرت به این مداخله نموده است.

حال که دول همسایه و غیرهمسایه مداخله کننده در جنگ داخلی سوره به طولانی شدن پروسه سقوط بشار اسد مواجه شده اند شرایط را متناسب با اهداف پیش بینی شده خود نمی بینند و اهمین امر بر نگرانی آنان افزوده و از همین رو شاهد سفر غیرمنتظره وزیر خارجه آمریکا به آنکارا هستیم.

با توجه به ترکیب جمعیتی سوره همگی دول مداخله گر احساس می کنند که این کشور لقمه ای نیست که به سادگی بتوانند آن را هضم کنند. مقاومت و پایداری بشار اسد و نیروهای مسلح کشور در مقابل ناآرامی ها بیانگر ریشه دار بودن نسبی دولت سوره در بین احاد جامعه این کشور می باشد و از همین موضوع می توان حدس زد که سوره پس از بشار اسد با یک جنگ داخلی تمام عیار مواجه خواهد شد که کشتارهای بی رحمانه ای را به دنبال خواهد داشت. به نظر می رسد با توجه به اختلافات تازه و انگیزه های متنوع قدرت های مداخله گر در تحولات سوره ناکامی هایی را به دنبال خواهد داشت که اولین آسیب آن دامنگیر شدن جامعه کشورهای مداخله گر در ناآرامی های سوره خواهد بود.

سال اول • شماره ۷

مترجم : مسعود بیننده و کاوه شمس /ماهیت
این بحث به گونه ای است که طرح آن به هر شیوه‌ای با تئوری و فلسفه ی سیاست پیوند می یابد. سعی من در اینجا به گونه ای است که تا حد امکان مباحث تئوریک و فلسفی مربوط به بحث را ساده نمایم اما صرفاً تا جایی که لطمه ای به اصل و ماهیت بحث وارد نشود.

اجازه دهید بحث را شروع کنیم. در آغاز تلاش می کنم بحثی را در مورد اصطلاح ایدئولوژی و مفهوم آن طرح نموده و بعداً به توضیح گفتمان ایدئولوژیک‌بپردازم.

استدلال من پاسخ به این پرسش می باشد که چرا مفهوم ایدئولوژی موضوعیت زمانی و مکانی خود را از دست داده و هم اکنون به عنوان اصطلاح غیررایجی مدنظر می باشد. مشکلات زیادی در این زمینه به وجود آمده و هم اکنون وقت آن رسیده که این مفهوم را از گفتمان سیاسی خارج نموده و به جای آن مفهومی تحت عنوان گفتمان ایدئولوژیک قرار دهیم. البته این جایگزینی صرفاً به این دلیل نیست که با مد رایج زمانه همگام شویم، علت این جایگزینی را باید در این مسئله دانست که مفهوم ایدئولوژی دارای مشکلات اساسی تئوریک و فلسفی است و این مشکلات از ابتدا نیز وجود داشته است. این مشکلات مسایل سیاسی عمده ای را پیش آورده و دقیقاً به همین خاطر است که هم اکنون (از نظر من) وقت آن فرارسیده که مفهوم ایدئولوژی را از گفتمان سیاسی به ویژه در بین کردها حذف نموده و اصطلاح گفتمان ایدئولوژیک را جایگزین آن سازیم.

مفهوم و اصطلاح ایدئولوژی در درجه نخست محصول مدرنیته بوده و رایج شدن آن مربوط به دوران مدرن است. بر طبق آنچه در کتاب های فلسفه سیاسی آمده است، ایدئولوژی به معنای مدرن آن، برای اولین بار در اواخر قرن ۱۸ در فرانسه به کار گرفته شد. شخصی به اسم «دستوت دوتراسی» در اواخر قرن ۱۸ این اصطلاح را به کار گرفته است.

بسر طبق آنچه در این کتابها بیان می شود «دستوت دوتراسی» در خلال بحثی با ناپلئون بناپارت، که در جریان آن ناپلئون به نظریه ای اشاره نموده و آن را به عنوان نظریه و ایده ای خوب و قابل قبول توصیف نموده است، این جمله را به عنوان جواب او بیان می دارد که: نه خیر قربان آنچه مدنظر شماست ایده نیست بلکه ایدئولوژی است. از آن دوره به بعد این اصطلاح رایج شده و سپس وارد گفتمان سیاسی مدرنیته گشته است. این اصطلاح در قرن ۱۹ دوام و قوام یافته و در مرحله ی اول در چارچوب گفتمان لیبرالیستی و در مرحله ی دوم در چارچوب گفتمان و پراکتیک دموکراتیک و لیبرالیستی و در مرحله سوم که عمده ترین آنهاست در چارچوب گفتمان و پراکتیک مارکسیستی قرار گرفته است. از اواخر قرن ۱۸ تا اواسط قرن ۱۹ که تفسیری ویژه از ایدئولوژی رایج بوده تا به حال تغییر و تحول اساسی ای رخ داده که این تغییرات اصطلاح مورد بحث را تبدیل به مفهوم نموده است. این تغییر و تحولات اساساً دارای منشأهایی از تاریخ گفتمانی و سیاسی اروپای آن دوران می باشد. اگر به تاریخ نوشتاری مفهوم ایدئولوژی نگاهی بیافکنیم به این نتیجه می رسمیم که مفهوم ایدئولوژی تا به حال در قالب مفاهیم و معانی متعددی به کار گرفته شده است. مفهوم ایدئولوژی در وهله اول به معنایی خنثی (Natural) یعنی مفهومی که تاری

مبنا و موضع مشخص سیاسی نبوده به کار گرفته شده است. در اینجا ایدئولوژی به عنوان المان یا عنصری همیشه حاضر در پراکسیس و برنامه سیاسی مورد اشاره واقع گشته اما در این معنا یعنی به تعبیر و تفسیر خنثی، هیچ وقت اشاره ای به ماهیت و هدف ایدئولوژیک نداشته است. بدین معنی که ایدئولوژی تحت این عنوان دارای صفات ترانسفورماتیو یعنی حامل و عامل تغییر و یا کنسرواتوو به معنی مخالف تغییر و

مدافع ماندگاری مبانی اجتماعی نبوده است. در تعبیر (Natural)، ایدئولوژی بیشتر به معنای خنثی و در تقابل با تعبیر و تفسیر سیاسی از آن [ایدئولوژی] به کار گرفته می شود. در تعبیر و تفسیر سیاسی، ایدئولوژی همچون سیستمی نظری، فکری، ارزشی و عقیدتی است که به نحوی در ارتباط با برنامه یا حرکتی سیاسی قرار می گیرد.

این رابطه به گونه ای است که در آن ایدئولوژی به عنوان راهنما و تعیین کننده خط مشی عمل می نماید و برنامه سیاسی جنبش و حرکت مزبور را مشخص خواهد کرد.

تعبیر سیاسی موردنظر از ایدئولوژی تعبیر غیرخنثی است. این تعبیر از ایدئولوژی در واقع تعیین می کند که آیا ایدئولوژی خواهان تغییر و تحول است یا برعکس خواهان حفظ وضع موجود می باشد. چنین داوری سیاسی و ارزشی درباره ی ایدئولوسوز در چارچوبی معین صورت می گیرد که این چارچوب خود محصول گفتمان فلسفی و سیاسی مدرنیته می باشد. بدین معنی که این چارچوب چارچوبی تاریخی است که فرض را بر این می گیرد که در چارچوب تاریخی فکر یا حرکت سیاسی از نقطه ای شروع شده و به سوی هدفی پیش می رود. همچنین در خلال این، حرکت تابع اصولی است که این اصول پیشرفت و ترقی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و به ویژه ترقی تاریخی را به وجود می آورد. تعبیر موردنظر تعبیر سیاسی مفهوم ایدئولوژی در چارچوب گفتمان مدرنیته می باشد که دارای خصلتی سیاسی است. در اینجا ما می توانیم به تعابیر لیبرالیستی، دموکراتیک و یا تعابیر مارکسیستی از مفهوم ایدئولوژی اشاره نماییم.

در اینجا تعبیر دیگری از مفهوم ایدئولوژی که می توان بدان اشاره نمود تعبیر انتقادی (Critical) است. این تعبیر انتقادی نیز در چارچوب گفتمان مدرنیته قرار می گیرد منتها این نگرش ایدئولوژی را به وجهی تفسیر می کند که آن را همچون زبان سیستمی فکری، عقیدتی یا ارزشی می بیند که این سیستم ارزشی در پیوند با ساختار قدرت قرار می گیرد. این پیوند به گونه ای است که (سیستم ارزشی) ساختار قدرت را پشتیبانی و حفظ نموده و در بازتولید آن مشارکت می نماید. در نتیجه این تفسیر از ایدئولوژی همیشه رابطه ای مستقیم و همه جانبه با حرکت انتقادی گفتمان سیاسی دارد. چنین تعبیری از ایدئولوژی تعبیری منفی است یعنی به ایدئولوژی به عنوان پدیده ای منفی خواهدنگریست.

همچنانکه اشاره نمودم اصطلاح ایدئولوژی در سیر تاریخی تحول و تکامل خویش، پیوندی نتگاتنگ با حرکتها و افکار سیاسی مدرنیته و به ویژه مارکسیزم داشته است. بحث در مورد مفهوم ایدئولوژی، علی الخصوص در حیطه ی پیوند ایدئولوژی و پراکسیس سیاسی، بدون اشاره به مارکسیم ناممکن بوده و لزوماً مارکسیزم به شیوه ای اساسی به حیطه ی بحث وارد خواهد شد.

در مارکسیم ایدئولوژی در چارچوب تحولی تاریخی که دارای خصوصیت و ویژگی مدرنیته است نگریسته خواهد شد. بدین معنی که مارکسیم شبیه آنچه در تفسیر سیاسی از ایدئولوژی بیان شد قضاوتی ارزشی از ایدئولوژی ارائه می دهد، به طوری که ایدئولوسوز را در چارچوبی تاریخی در نظر می گیرد که دارای حرکتی تاریخی از مبدا به سوی مقصد می باشد در این حرکت لزوماً تغییر، ترقی و پیشرفت

تاریخی نهفته است.

مشابه همین تعبیر مدرنیته از ایدئولوژی در مارکسیم نیز وجود دارد منتهی مارکسیم تعبیر دیگری از نیز اضافه می نماید و آن این است که مارکسیزم همیشه ایدئولوژی را در چارچوبی معرفت شناختی (Epistemology) می نگرد بدین معنی که به ایدئولوژی همیشه در قالب آنچه بدان تئوری شناخت می گویند، نگریسته می شود. در توضیح این تعبیر می توان گفت که در مارکسیزم ایدئولوژی همیشه نقطه مقابل علم است. مارکسیم ایدئولوژی را به مفهوم نظامی بازتابنده (Reflexity) و منعکس کننده می بیند به طوری که واقعیتی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی از خود بروز داده و آن را بازتاب، متجلی و منعکس می کند اما این بازتاب، تجلی و انعکاس قالب واقعیت بوده و با اصل واقعیت متفاوت است. اینک می توان گفت: ایدئولوژی از نگاه مارکسیزم تجلی روابط و ساختارهای اجتماعی است منتهی این تجلی نشان دهنده ی واقعیت نیست بلکه قلب واقعیت است. علت این امر نیز آن است که در چارچوب مارکسیزم، ایمان، عقیده و ایدئولوژی همیشه نمایانگر روابط اجتماعی است اما این بازنمایی همیشه باید از فیلتر منافع طبقاتی بگذرد. به همین دلیل این بازنمایی هیچوقت نمایانگر واقعیت موجود نیست بلکه به شیوه ای سر و ته واقعیت را به تصویر می کشد. برای مثال مارکس در کتاب ایدئولوژی آلمانی برای اولین بار استعاره ای در جهت تبیین و تشریح ایدئولوسوز به کار می گیرد. این استعاره ی مشهور استعاره ی «لامپرا آبسکیورا» به معنای ایدئولوژی همچون جعبه ی دوربین عکاسی است. وقتی داخل دوربین را نگاه کنیم عکس گرفته شده به شیوه ای معکوس و سر و ته نمایش داده می شود. این مثال اشاره به آن دارد که ایدئولوژی چنان خصوصییتی را داراست که روابط اجتماعی واقعی را به شیوه ای معکوس و سر و ته نشان می دهد. این فونکسیون نتیجه ی آن است که پیوند ویژه ای میان اندیشه و ایده با ساختار اجتماعی و اقتصادی وجود دارد که در مارکسیم بدان اشاره شده است. من به این مسئله اشاره نمودم که این بحث در مارکسیم بحثی ایستمولوژیک یا بحثی مربوط به سیستم معرفتی است. این واقعیتی آشکار و عیان است که در مارکسیم همیشه وضعیت زندگی اجتماعی تعیین کننده ی فکر، هستی سیاسی و ایدئولوژی بوده اما این تعیین کنندگی یا دترمینایشن باید از چارچوب یا فیلتر روابط طبقاتی بگذرد به همین دلایل زمانی که در مارکسیم صحبتی از ایدئولوژی می شود این ایدئولوژی دارای خصوصییتی است که واقعیت را قلب نموده یعنی آن را به شیوه ای معکوس نمایش خواهد داد. در اینجا ایدئولوژی بازتابانده به معنی معکوس کننده واقعیت است. نکته دیگری که دارای اهمیت بیشتری نسبت به موارد دیگر می باشد این است که ایدئولوژی همیشه سطح و پوسته ی مسائل را نشان می دهد ولی اندرون و ذات مسائل را باز نمی تاباند. این همان تفسیر مربوط به ایدئولوژی است که ما در نوشته های اولیه مارکس شاهد آن می باشیم. با ملاحظه ای در اثر مشترک مارکس و انگلس، ایدئولوژی آلمانی (The German ideology)، این نوع نگرش و تفسیر ویژه از ایدئولوژی به طور آشکار در آنجا دیده خواهد شد. چنانچه به کارهای بعدی مارکس نظری بیافکنیم خواهیم دید که در سال ۱۸۵۲ او به شیوه ای مستقیم تعبیر ایدئولوژی را همچون

اندیشه

رابطه ی ایدئولوژی و پراتیک سیاسی

■ پرفسور عباس ولی ■

قلب واقعیت و بازنمایاننده منافع طبقاتی به کار می گیرد، این بیان مستقیم و صریح از ایدئولوژی همچنان در کتاب ۱۸ برومرلونی بناپارت نیز تکرار می شود. اما بعد از ۱۸۵۲ آشکار در نوشته ی مارکس بی اهمیت تلقی شده و نشانی از آن دیده نمی شود. اشاره به ایدئولوژی بعدها در جلد اول کاپیتال و در بحث کامالیتیف برجسته شده و در اینجا وجوه بازنمایانندگی و تعیین شدگی آن دوباره آشکار خواهد شد. شواهد نشان می دهد که مارکس بعد از ۱۸۴۶ به گونه ای از اصطلاح ایدئولوژی بحث نموده و آن را در آثار خود آورده است اما بعد از ۱۸۵۲ علاقه ای به استفاده از این اصطلاح از خود نشان نداده و چندان نیز آن را به کار نگرفته است. ایجاد چنان تلقی ای از ایدئولوژی آنچنان که بعدها در مارکسیم رایج گشت «فریدریک انگلس» بود. انگلس در کتاب خود «دیاالتیک طبیعت» و بعدها نیز در کتاب «آنتی دورینگ» و «لودویگ فویرباخ و فلسفه ی آلمانی» آن تعبیر از ایدئولوژی را که مشترکاً با مارکس ارائه داده بودند، دوباره به کار می گیرد. بعد از انگلس چنین تعبیری از ایدئولوژی یعنی ایدئولوژی به مثابه ی آگاهی کاذب و بازنمایاننده منافع طبقاتی از طرف ولادیمیر لنین وارد جریان مارکسیم می شود. این مسئله جای شگفتی دارد که لنین تا جایی که مرتبط با مارکسیم است در تعبیر فلسفی و سیاسی خود از ایدئولوژی بیشتر تحت تاثیر انگلس است تا کارل مارکس. در واقع قسمت اعظم مسائل پروپلماتیک و جوانب پیچیده مارکسیم از طرف انگلس از نو در تفکر مارکسیستی زنده شد و لنین نیز بدانها نیرو و قوت بخشیده و در چارچوب جریان مارکسیزم- لنینیسم آنها را در گفتمان مارکسیم وارد نمود. حال به ادامه بحث قبل یعنی تفسیر ایستمولوژیک از ایدئولوژی بازمیگردیم. تفسیری که مارکسیم در خلال آن ایدئولوژی را همچون آگاهی کاذب و نگرشی آمیخته با منافع طبقاتی تفسیر می کند. چرا چنین تفسیری برای مارکسیم مشکل آفرین است؟ اولین مشکلی که از این منظر دامن مارکسیم را می گیرد آن است که مشابه همان مشکل نیز برای خود مارکسیم قابل فرض است، یعنی اگر ایدئولوژی انعکاس منافع طبقاتی است پس خود مارکسیم به عنوان ایدئولوژی یا تئوری سیاسی در بیان واقعیتهای اجتماعی آمیخته با منافع طبقاتی است. چرا که [مارکسیستها] ادعا می نمایند مارکسیسم مارکس فرض است، و منافع طبقه ی اجتماعی مشخصی است. اما مارکسیست هابرای رفع این مشکل ایدئولوژی را در مقابل علم قرار داده و چنین ادعا نموده اند که مارکسیم ایدئولوژی نیست بلکه علم است. بدین وسیله مارکسیستها می خواهند تمام انتقاداتی را که متوجه ایدئولوژی می باشد از جمله ذات گرایسی (essentialism) و تقلیل گرایی (reductionalism) از سر خود باز نمایند.

اما این نوع راه حل تنها ادعایی بیش نبوده و کمترین تعبیر و تحلیل تئوریکی جهت اثبات درستی آن به انجام نرسیده است. اگر خاطرمาน باشد در جایی مارکس در تغییر تئوری خود می گوید: تئوری اقتصادی من علاوه بر اینکه همانند تئوری ریسکاردو دارای جنبه ای علمی است حقیقت نیز دارد، و این حقیقت نیز از موضوع و پایگاه پرولتاریا نتیجه گیری می شود. اگر خوب دقت نماییم چنین ادعایی به شدت متافیزیکی است. بدین معنی که ما در اینجا حقیقت فکری را از موضع و پایگاه طبقه ای استنتاج می کنیم

که دارای اولویت سیاسی در فکر ماست و این اولویت نیز هیچگاه براساس مبانی جهان شمول تئوریک بنیانگذاری نشده است. به همین خاطر بحثهایی که در مورد جنبه علمی مارکسیزم مطرح شده است همیشه مشکلات بزرگی را برای مارکسیم فراهم نموده است. بعد از مارکس نیز متفکرینی همچون گرامشی، لوکاچ، آلتوسر و گولدمن هر کدام به شکلی تلاش نموده اند تا خود را از معضل تقابل ایدئولوژی به مثابه آگاهی کاذب و علم برهاند یا به گونه ای این بحث را از حول و حوش مباحث مارکسیستی دور نموده و یا پاسخی قابل قبول برای آن بیابند. برای مثال آلتوسر چنین بحثی را وارد گفتمان ایدئولوژی و سیستمهای ایدئولوژیک دولت و اجتماع می نماید تا این واقعیت را بیان کند که ایدئولوژی فقط ساپورتر ساختار سیاسی- اقتصادی نیست، دیسکورس نهادهای دولتی یا نهادهای اجتماعی از قبیل کلیسا، آموزشگاه، سربازخانه و بیمارستان و... خود را بازتولید می نماید. آلتوسر چنین تعبیری از ایدئولوژی ارائه می دهد تا خود را از تفسیر رفلکتیک و جنبه ی ایدئالستی مفهوم ایدئولوژی که در نتیجه دیسکورس مارکس و انگلس (۱۸۴۸) وارد جریان مارکسیزم گشت خلاص نماید.

استدلال دیگری که از تاکید علمی- علیتی بودن مارکسیزم در مقابل ایدئولوژی ناشی می شود و در رابطه با پراکسیس سیاسی اهمیت زیادی می یابد این است که در مارکسیم این ادعا مدام مطرح می شود که تئوری مارکسیستی و پراکتیک سیاسی کاملاً هم بسته بوده و به هیچ وجه از هم جدا نیست این تعبیر مشخصاً اهمیت زیادی دربر دارد. اگر به این نکته آگاه باشیم که در چارچوب گفتمان مدرنیته و پیشرفت تاریخی، پراکتیک تاریخی مورد تفسیر واقع شد. در اینجا ایدئولوژی بدین معنا مورد تفسیر قرار می گرفت که علاوه بر اینکه دارای سیستمی فکری، اقتصادی و ارزشی است بلکه همچون راهنمای کنش سیاسی نیز عمل نموده و همیشه ارتباط ای راهنمایی با پراکتیک سیاسی بحث انگیز بوده است. در مارکسیسم چنین مشکلاتی بدینگونه پاسخ داده می شود که: پراکیس و تئوری دارای یک حقیقت واحدند، آنها از هم جدا نبوده و این همچون اساس علمی بودن مارکسیم در نظر گرفته می شود. زیربنای تئوریک یا تعبیر فلسفی (ارگيومنت سکولار) این بحث از طرف مارکسیم این است که موجودیت اجتماعی یا زندگی اجتماعی مشخص کننده و عامل تعیین گر فکر و ایده می باشد و لذا برای اینکه ما موجودیت و زندگی اجتماعی را بشناسیم و بتوانیم آن را تغییر دهیم باید صاحب فکر و اندیشه ای مشخص باشیم، چنین اندیشه ی مشخصی مخصوصاً از موضع طبقاتی ناشی می شود که چنین مواضع طبقاتی از نظر تاریخی پروسه ای بوده و در مسیر پیشرفت تاریخی به طرف هدف نهایی قرار دارند.

بر مبنای این واقعیت مارکسیم خود را آوانگارد و پروسه در نظر می گیرد و از آنجا که مارکسیزم هم به عنوان راهنمای عمل برای تغییرات اجتماعی و هم به عنوان محصول این تغییرات مدنظر قرار می گیرد، رابطه ای دایره وار و راجعی به وجود خواهد آمد. ما تا زمانی می توانیم روابط درون این حلقه راجعی را حفظ کنیم که تعبیر تاریخی مدرنیته یا چارچوب تفسیری مدرنیته از ایدئولوسوز را به نوعی از قلم بیاندازیم. اگر ما دست از روی این نکته حساس که بیان می دارد مادی ی چسبنده ای که پراکیس و تئوری را

در چارچوب تفسیر گفتمان مارکسیستی به هم پیوند می زند، تعبیری تاریخی از اصول طبقه ای ویژه است، بگذاریم، بدین معنی که رابطه ای میان این دو مولفه را از هم بگسلیم، این دو مولفه نمی توانند پایدار بمانند؛ در این صورت ما نمی توانیم انتقاداتی را از یک منظر مارکسیستی به ایدئولوژیهای دیگر وارد نماییم تحت این مضمون که این ایدئولوژیها به قلب واقعیت می پردازند بخاطر اینکه آمیخته با علایق و منافع طبقاتی اند. در واقع باید بگوییم که مارکسیم در اینجا نیز ایدئولوژی را به معنای راهنمای عمل به کار می گیرد، به معنای ابزاری که بتواند به شناخت واقعیتی دست یافته تا اینکه بهتر بتواند پراکتیک ویژه ی سیاسی مرتبط با آن را خلق نماید

در این رابطه معرفت و علم موردنظر مستقیماً با روابط اجتماعی همبسته می باشند و این روابط اجتماعی همان روابطی هستند که در فاصله ی بین واقعیت و تفسیر مارکسیم از واقعیت جاسی می گیرند بدین معنی که هیچ تفسیر ایدئولوژیکی هیچگاه نمی تواند با خود واقعیت یکی باشد. میحیثی از مارکسیم که اشاره به وحدت تئوری و پراکتیک دارد به این دلیل که تفسیری از واقعیت اجتماعسی عینی ارائه می دهد، تنها با گفتار و استدلالی متافیزیکی قابل توجیه است. هیچ وقت هیچ تفسیری از واقعیت با خود واقعیت یکی نمی شود و به همین علت تفسیر از واقعیت همیشه نیاز به استفاده از مفهوم سیاسی، مفهوم اجتماعی و دیسکورسی دارد که شرایط عملی ایجاد مفهوم و گفتمان موردنظر همواره در چارچوبی غیر از چارچوب مارکسیم قرار داشته است. برای مثال اگر مارکسیزم بخواهد در جایی به محاسبه ی سیاسی یا اقتصادی دست بزند این محاسبه نیاز به تئوری، مفهوم و یا مجموعه ای ارتباط نهادی دارد که در چارچوبی غیر از مارکسیزم شکل گرفته است. اما هنگامی که مارکسیم این مفاهیم را در جهت انجام محاسبه ای سیاسی و یا تنظیم معادله ی استراتژیک خود به کار می گیرد، مفاهیم مورد اشاره تاثیر خود را بر روی معادله و محاسبه ی موردنظر به جای گذاشته به شکلی که هیچگاه نمی تواند فارغ از تاثیرگذاری عمل نماید، به همین دلیل است که هیچ تفسیری را در هیچ فلسفه و مکتبی نمی توان یافت که با خود واقعیت همسان و یکی شده باشد. این امر نتیجه آن است که این مفاهیم خود ربرزننایشن یا نماینده ی واقعیت بوده و هیچگاه با خود واقعیت یکی نخواهد شد. ربرزنننایشن مفهوم و ارتباط ویژه ای را در بر می گیرد چنانچه این مفاهیم (مفاهیم مورد اشاره) در قالبی واحد جمع شوند، هیچ ایدئولوژی ای با واقعیت یکی دانسته نمی شود. لذا در اینجا لزومی بر پیگیری این مسئله نمی بینم و به بحث در مورد تزی بازمیگردم که در اول بحث بدان اشاره نمودم. تز موردنظر این است که از نظر من بایستی مفهوم ایدئولوژی را به گونه ای از گفتار و برنامه ی سیاسی و فکری خودمان بیرون کشیده و در جای آن مفهوم گفتمان ایدئولوژیک را جایگذاری کنیم. این پیشنهاد بدین منظور نیست که-از مد روز تبعیت نماییم، بلکه بدین هدف است که این عمل از نظر سیاسی به شدت مهم و اساسی است. همه ی تعابیر سیاسی از ایدئولوژی که در چارچوب دیسکورس مدرنیته انجام می پذیرد، ایدئولوژی را به پیشرفت اجتماعی و تاریخی پیوند زده و آن را به گونه ای عینی (ابژکتیو) جلوه می دهند، بدین معنی که هدف و غایتی را که برای آن در نظر گرفته و ایدئولوژی را در حرکت به سوی آن هدف تعریف می نمایند. در این صورت پراکتیک و دیسکورس سیاسی در چارچوبی خاص قرار گرفته که محدوده ها و مرزهای این چارچوب از طریق اصول و مبنای اهداف و غایات اجتماعی و تاریخی در نظر گرفته شده برای آن، تعیین خواهد شد.

خبر

جشنواره فیلم داستانی لیلخ بر گزار می شود

چرو- نماینده کردستان در شورای عالی استان ها از برگزاری جشنواره فیلم داستانی لیلخ با هدف شناسایی چالش ها و بررسی حوزه کشاورزی این منطقه خبر داد.

حسین قادرمزری در نشست مطبوعاتی در جمع خبرنگاران کردستان اعلام کرد: با توجه به اینکه منطقه لیلخ قطب کشاورزی استان است و دارای گستره وسیع با قابلیت های مطلوبی است و شناسایی مشکلات و اقدام برای رفع آن ضرورست جشنواره فیلم لیلخ در راستای توجه به این مهم در کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی استانها در دستور کار قرار گرفت و در اوایل سال آینده برگزار می شود.

وی افزود: برگزاری این جشنواره ظرفیت‌ها و مشکلات و تنگناهای کشاورزی را نمایان می‌سازد و به رفع آنها کمک خواهد کرد و سعی می‌شود با برگزاری این جشنواره پتانسیل‌ها، ظرفیتها و قابلیت‌های منطقه در راستای ارتقاء و توسعه کشاورزی و افزایش تولیدات و صادرات شناسایی و موانع پیش روی این مهم با ارائه راهکارهای متخصصین برطرف و توسط مسؤولان شرایط حمایت بیشتر برای آن فراهم شود.

نماینده کردستان در شورای عالی استان‌ها خاطر نشان کرد: انجام طرح مطالعاتی قرار گیری شهرهای سسندج و دهگلان در یک ناحیه در تقسیمات استانی و تدوین سند چشم‌انداز این دو شهر از جمله این عمل‌ها و فعالیت‌ها می‌باشد، این سند چشم‌انداز که در سال ۸۷ توسط شورای اسلامی پیشنهاد شده، با تأثیرپذیری از سند چشم‌انداز شهر تهران تدوین می‌شود.

فیلم مستند « پیر محمد » وارد مرحله تدوین شد

چرو - فیلم مستند « پیر محمد » به کارگردانی امیر

غلامی فیلمساز بوکانی پس از اتمام تصویربرداری، وارد

مرحله تدوین شد.

به گزارش کردپرس: این فیلم در قالب سینما حقیقت و با رویکردی مردم شناسانه به نشان دادن آیین و مراسم پیرمحمد، که از شاخخ منطقه موکریان است می پردازد.

سالانه مردم زیادی از مناطق مختلف برای شفا، به دعا و نیایش با خدا در محفل این عالم و اجرای مراسم قربانی، چهارشنبه‌ها به روستای بغده داغی از توابع شهرستان بوکان می آیند.

لوحیكشهای این فیلم مستند در روستای بغده داغی و بخشهایی هم در روستای نوبار، با فرمت «فول اچ دی» توسط «حسن زارعی» تصویربرداری می شود. محمدعلی عبدالله پورمكری به عنوان دستیار کارگردان و برنامه ریز، فاروق حاجی رحیمی به عنوان دستیار دوم کارگردان ، ایوب گلکار مدیر تولید و مشاور طرح ، مهدی شهسوارى و حمدى امینى دستیاران تصویر ، محمدرضا میناپور صدابردار و صداگذار ، آرمان کاکه باوه تداركات ، آزاد خادامه عكاس از دیگر عوامل این فیلم مستند هستند.

کودک نقاش کرمانشاهی دیپلم افتخار مسابقه بین‌المللی هنرهای زیبای چک را دریافت کرد

به گزارش خبرگزاری کُردپرس :
چهلمین نمایشگاه بین‌المللی هنرهای زیبای لیدیسه امسال با موضوع‌های تئاتر، نمایش عروسکی و داستان جن و پری در کشور چک شاهد مشارکت ۲۶۴۰۶ اثر نقاشی از ۶۷ کشور جهان بود که در این میان کودکان هنرمند ایرانی مفتخر به کسب یک نشان افتخار و ۱۰ دیپلم افتخار در دو رشته نقاشی و عکاسی شدند

بنا به این گزارش، اعلام نتایج این مسابقه مصادف بود با برگزاری نمایشگاهی از آثار برگزیده در روز ۱۰ مرداد ماه جاری با حضور سفرآ و مقام های فرهنگی و سیاسی جمهوری چک در نگارخانه لیدیسه در این کشور.

لازم به ذکر است که یک ماه قبل از کسب دیپلم افتخار این نمایشگاه توسط کوثر کرمی، «لویس حسن‌زاده» دیگر کودک نقاش کرمانشاهی نیز توانسته بود در چهاردهمین مسابقه بین‌المللی نقاشی کودکان و نوجوانان «هوا زاگورا» در کشور بلغارستان با حضور ۲۶ کشور جهان و ۱۷۲۴ اثر نقاشی، دیپلم افتخار مسابقه را از آن خود کند.

دانه های برف بر گونه های غروب می بارند

دانه های برف بر جثه ی عریان تو می بارند و

احضارِ عمرت را درمی نوردند

من با پنجه ی کودکانه ام طرحی از جثه ات را

بر برف می انگارم

جثه ای که غروب را می شکافت

جثه ای که طلایه وار

بر سپیده دمان جاری است

دانه های برف سراسیمه می بارند: بر تنهایی ات

بر اشکهای مادرم

بر کودکی ام

بر ازحام مضطرب این حیاط

بر دلدرده ترین غروب می بارند و

می بارند

نه غروب می فهمد مرا

نه تک درخت کناری ات که برگ برف گرفته است

من در کوچه های صبح می دویدم

که ناگاه بر نعش تو افتادم

بر تقدیر افتادم

حال در این فضای گرگ و میش

به رنگ نعش تو درآمده ام

گمراهی ام

که آینده را گم کرده است

در این فضای گرگ و میش

گویى دو اسیریم... دو مرده ایم؛ بیگانه از اتفاق

و سرنوشت در این کوره را ابدی،

به سوى دو گمشده می راندام.

دانه های برف سراسیمه می بارند

و تو در این سوز غروب، همچو صلیبی افتاده

یا نوزادی عریان و بی واهمه خوابیده ای؛

بی واهمه از تقدیر

بی واهمه از زمان

بی واهمه از آتیه ی من

از نیم نگاه خصم و آشنا

حال عریانی و

دانه های برف جثه ی نحیف‌ت را

مزرعی از پنبه ی سفید می کارند

و تو را همچون کفتی مندرس می پوشانند

تو زود آمدی

بر جهانی افتادی، فترت واقع و افسانه بود

راهها به شبی ات می سپردند، که ماه و ستار گانش را تاراند

بود.

کودکی بودی از کودکی ات بیزار... در همه‌می این ظلمات

کودکی ات را در گرو ظرفی شیر و تکه نانِ می نهادی، جوانی

ات را ول می سپردی به مکاره های بیکاری، به بجهی ی جنگ

و به سنگرهایی از خرس.

چه دور بی معنای بود.

در میان تاریکی و غبار روزگار می دویدی و سگمان ولگرد همپای تو می شدند.

سگمان یی ات می گشتند و تو خود را به غیب و تنهایی می سپردی.

می دویدی و راهی برت می داشت،

سینه ات را تاریخی می چسبید، تلختر از خاکستر.

زود آمدی و عمرت افسانه ای بود

که خواب و حسرت و عشق با ولع می خواندندش

پرتره ای بود: که جنگ و ظلم پاکش می کردند

چه دور ناهنگامی بود.

هنگامی آمدی که بر تشنگی افتادی...

بر میهنی که بر دعا و ستم درویشی پرا پا بود،

میهنی که در سایه ی مناره‌ها سربریده بودندش...

روزهایت را انتظار و تقدیر رقم می زد،

شبهات را ترس و بیداری،

هنگامی آمدی که تشنگی فصل پنجم بود، تشنگی عصاره

ی عصر بود.

هیمه ای از گناه گرم‌تی می کرد در این شبهای رخنوتاک

و سیراب می شدی از عشق در این شنبران،

و میهن از خون و اقیون دین و ایدئولوژی

چه دور خرافه ای بود.

هنر و ادب

سوالهای بی جواب

■ رفیق صابر ■

ترجمه: امجد غلامی / رفیق صابر
اودبسه وار می نویسد، از پشت هفت دریاها و از پنبویه ای می گوید که خواستگاران دار قالی اش را به هزار نقش کرده اند و هر نقشی را در جایی از سرزمین به خاک سپرده اند. هر نقشی اما پیوستاری است از خاطره ای که تاریخ بازگشت را به تعویق می اندازد. و اودبسه ی روایت دمام در هزار توی تعویق/ انتظار، تفاوتها را گوشزد می کند، تفاوتهایی از جنس آنچه سید علی صالحی، تفاوت خویش و خواب همسایه می نامد. و افزون بر آن تفاوت خوهای محال و دور بی معنا.

سخن سرشته پرسشی است که هر دم عادت واره می شود و تهی می شود از آنچه دلالت درون منتش می خوانند. و میهن سربریده نه میهن وصال باینلوه ها، بل میهن فال شده ای است که آنرا روزی از روزها در قهوه‌ای شاید یا در پشت زباله دانه‌ای تاریخ جست. و عادی شدگی فرم نوشتاری می شود که حسرت واگشت تقدیرش را رقم زده است و رفیق صابر وجود شاعرانه اش را در خلال برپشها در گرو تکه هایی می دهد که پیوستار تاریخی از جنس اسطوره اند، تاریخی چنان محلی که ترازی اش ایدئولوژیک است.

تشنگی سایه سار عصر بود

تشنگی رخساره ی زمانه بود

زود آمدی و...

زندگی عادت عریانی بود، زندگی سیری بود در اتفاق،

سفری بود در مسیر محال.

تنها بودی و در شبهای قطرانی تنهایی‌ات را فریاد می کشیدی.

تنهایی فضای آزادی بود.

تنهایی فانوس و یار سفرهای دورت بود

تنها بودی و در مسیر محال می دویدی،

راهها مرشدان ناپاکی بودند، بی واهمه، از حریم سراب گم ات می کردند، تنها بودی و

روز خستگی ات را در کوچه های غربت و تنهایی می کلشتی.

تبر بودی و تنهایی ات را بر اشیاء می پرانکندی...

بر جثه ی کودگانه ات، آینده را می انگاشتی

عاشقی تنها غریب زمان

حکایتی از غم فتان

دور راهش را با روح می چنبد

برش می گیرد

راز تقدیر و خواب یی ندبیر

عاشقی تنها از جمع بیزار

آینده غیب و غربت ابرار

گذشته مزار

چشم به غروب و افق می دوزد

در این تنهایی

شب‌نم و شعله به صبح می بخشد

کجاست رمه ی گناهان و

کرختی ابدی؟

کجاست؟

کجاست؟

چرا هراس از چهره ات نمی زبایند

چرا با «روح بی نای تو راز و نیازی نمی کنند؟»

و جثه ی کرخت‌تر را گرم نمی کنند

دانه های برف بی واهمه می بارند

و من... خوابهای کودکی ام را لایه لای برفها می جویم

طرحی از صورت نورانیت خواهم کشید

بر گرگ و میش

جثه ات را گرم خواهم کرد

با سوا

روح آشفته ات را خواهم شست

با گمان

و بر غروب خواهم افکند

چه خردی بود زود آمدن، ما راهها سبب گیجی بودند و گم

ات می کردند

کودکی چه ناهنگام ترکمان گفت، کودکی در شبیورهای

جنگ و در گوشه‌ران حسرت پروازه شد،

جوانیمان به نفرت دین و ایدئولوژی دچار آمد.

ما چه بیگانه متولد شدیم؛ بیگانه با خود... با عصر تجمع... با

تاریخ... با حقیقتهای شکسته، ما بیگانه بزرگ شدیم

چه عمر نکبتباری بود!

آزادی گمراهمان می کرد،

آزادی به مسیر اسارت‌نمان می برد

ما به سوی آزمایشگاههای شیمیایی رهسپار می شدیم.

اولین کششگان جنگ بودیم، کشته می شدیم و

باز برای جنگ و شکست و مرگ احیا می شدیم.

چه دور بی معنایی بود. عمرمان:

شبی بود که ماهش را می رنجاندد...

یا ماهی بود که مهتابش را به خاک می سپرد

زود آمدیم و بر سرنوشت افتادیم

میهن خرافه ترین حقیقت بود،

میهن شکسته نهال تشنه ای بود، در گرد باد این بیابان...

شعب خاموشی بود در ظلمات آینده

آمدیم و بر ویرانه افتادیم؛

ویرانه ی زمان... ویرانه ی تاریخ... ویرانه ی عمر... ویرانه ی

جسم و روح... ویرانه ی طریق... ویرانه ی عشق و ویرانه ی

ویرانه.

گفتیم: چه کسی به ما شو می کند؟

گفتیم: چگونه کودکیمان را در این ویرانستان بجویم؟

گفتیم: چگونه این افق خاک گرفته را حفظ کنیم؟

گفتیم: این چه خون جوشانیست، که تنها بر خون سکنی

می گزیند؟

گفتیم: اگر گرم بیگانه یقین باشد، اگر خودکشی پرده آخر

این کمدی باشد،

پس ما کنار کدامین خرابه ی خرابه بمیریم؟

گفتیم و پرسیدیم...

چه دور بی معنایی بود! پرسیدیم و نتها‌تر شدیم...

گفتیم و بیگانه تر شدیم

آه پدر! این افق بود که می دیدیم،

یا تخت میت؟

این میهن بود که به ما رسید،

یا خاک گور؟!

هنگامی آمدیم که بر آشوب افتادیم...

بر گمشدگی افتادیم؛ زندگی چرخه ای بود میان ستم و

حسرت و اتفاق،

عشق مجعونی بود از سزا و محال.

سال اول - شماره ۷

تنها بودیم و آرمانان از عشق و واقعیت بود...

تنهایی فضای آزادی بود،

این اتفاق است یا سرنوشت؟

حال تنها، گویی دو اسیریم، یا دو برده ی تنهاییم و به ناحق

محکوم شده ایم

تو به مرگ محکوم شدی

من به رزستن

ما دو تنهای محکوم شده ایم و در کوره راه کولاک

به هم رسید، ایم... زمان همچو سیم خاردار مرزی جدایمان

می کند

زمان مرزی ازلی میان جسم و جان می کشد

دو تنهای تنها غریب زمان

دو حکایت از غم و فتان

آینده غیب و غربت ابرار

گذشته مزار

دو راه را با روح می چینیم

در این تنهایی

چشم به غروب و افق می دوزیم

ما چه غریب و بلند پروازیم!

دانه های برف خسته خسته می بارند:

بر درازترین شب

بر گیسوان مادرم

بر کودکی ام

بر سوالهای بی جواب من

می بارند و

می بارند

افق در میان دانه های برف به تخت میتی می ماند

عمر گمراه وار

آینده ی خود را می پوید

تو چرا این سنگ شکسته را در آغوش می کشی؟

چرا در این گور تنیده سرک می کشی؟

این گور است، یا میراث سنگی گم شده؟

این تخت میت است یا سیمای عمری بر باد رفته؟

دانه های برف خسته خسته می بارند

من کودکی ام را به برف می سپارم

طرح حثه ای را می کشم

که تاریکی را تار می کند

جثه ای که افق را از هم می درد

می خواهم زندگی را همچون گلوله ی برف بیفشرم

پرتاب کنم در خلاء

می خواهم جثه ات را سوالی ابدی سازم

روح‌ت را از گمان بکشم

می خواهم با جثه ی کودگانه ام

زمان را باز دارم...

می خواهم زار بزنم...

زار بزنم...

و تو بی واهمه در زیر دانه های برف دراز کشیده ای

همچو قنداقی آرام گرفته ای و شب تابت می دهد

دراز کشیده ای و بی واهمه از خدا

بی واهمه از زمان

بی واهمه از غم شباهوش مادرم

از آتیه ی من.

دانه های برف بی واهمه می بارند و

می بارند

و من گمراهی ام

که آتیه اش را گم کرده است

بوته ایم

رویییده بر تابوت

خطاکاریم

به رنگ گناه و

هویت شهریمان آشفته است

مصاحبه : هورامان بهرامی

انگشت اتهامها متوجه نظام مهندسی است، غافل از اینکه نظام مهندسی ساختمان در کجای چرخه این ساختار تعریف شده است؟! وقتی که نظام مهندسی به عنوان متخصص امر، در جلسات عمرانی و در رابطه با ساخت و ساز ساختمانی به عنوان میهمان به جلسات دعوت می شود و حق رای ندارد و همچنین اختیارات قانونی برای نظام در نظر گرفته نشده است و در بسیاری مواقع هم توسط برخی ارگانها دور داده می شود، نباید انتظار داشت که بعنوان تصمیم ساز و تاثیر گذار اصلی ظاهرشود !
* وضعیت ساخت و سازها را در کردستان و شهرهای گردنشین چگونه ارزیابی می کنید؟
- به جرات می توان گفت که وضعیت ساخت و سازها در کردستان با حضور سازمان نظام مهندسی ساختمان تغییرات اساسی نمود.
در طول ۱۵ سالی که سازمان نظام مهندسی ساختمان در استان فعال است تمامی تلاش خود را در جهت استاندارد نمودن ساخت و سازها به کار بسته است.
سازمان توانسته است در این مدت شهروندان را به این امر متقاعد نماید که روبه رعایت نمودن مقررات ملی ساختمان پیش بروند.
هر چند که به دلایل نامعلومی نیز گاهاً شاهد تخلفات و ناهماهنگی ها در حوزه ی ساخت و ساز نیز بوده ایم.
* همانگونه که می دانیم تعاریف متعددی در رابطه هویت و فضای شهری مطرح است و می توان از زوایای مختلفی به این موضوع پرداخت، اما از آنجایی که هویت به عنوان پارامتری اجتماعی بر تشخیص پای فرد به وسیله جامعه و فضا استوار است، جنبه‌ای چه ارزیابی از این رابطه، به اتمام بحث هویت در ساخت و سازها و سیمای شهری شهرهای گردنشین دارید؟

- پیش از ورود به بحث، ذکر این موضوع ضروری است که هویت در بحث ما دارای دو بعد کارکردی و کالبدی می باشد.
بدیهی است که ما در اولین برخورد با هر مکان و پدیده ی موجودی، ابتدا با سیما و کالبد ظاهر آن برخورد می کنیم، در این میان ساختار و عناصر طبیعی یک منطقه به عنوان پایه ی فعالیتهای اولیه در حوزه ی شهرسازی، معماری و ساخت و ساز به شمار می آید.
فاکتورهای طبیعی جغرافیایی و اکولوژیک جزو اولین عناصر در تشکیل و ساختار هویت هر منطقه ای محسوب می گردد.
ویژگی های اقلیم همچون بارشها، دما، باد و منابع آبی (سطحی و زیرزمینی) ساختار توپوگرافیک و زمین شناسی منطقه و جاذبه ها و پوششهای طبیعی می تواند در تعیین این هویت نقش داشته باشد.

یعنی به زبان ساده تر می توان گفت که قاعدتاً سیمای هر شهر و ساختمانهای آن باید نشان از عناصر طبیعی، توپوگرافی و اکولوژیک آن منطقه و همچنین بحث فرهنگ و تاریخ آن شهر باشد.
اما اینکه آیا در استانهای گردنشین و بخصوص استان کردستان امر این یعنی سیمای شهرها نشان از هویت آنهاست، باید گفت که متأسفانه این موضوع یعنی عدم همخوانی سیمای شهر با فرهنگ و طبیعت هر منطقه در کشور نمایان است.

* نظام مهندسی ساختمان کردستان به عنوان یکی از بازوان بزرگ ساخت و ساز کشور و استان چه تمهیداتی در این رابطه اندیشیده است؟
- اگر نگاهی به مقررات ملی ساختمان ببانازیم از اولین اصول و وظایف مهندسان در امر ساخت و ساز توجه به هویت ایرانی و اسلامی است. یعنی احترام به گذشته و اقلیم هر منطقه، اما اینکه چرا این اصول رعایت نشده است، عوامل مختلفی باعث چنین امری شده است.

لژوم توجه به سیمای شهری و ساخت و سازها،

گرایش به شهرنشینی و در پی آن افزایش تقاضای مسکن در چند دهه‌ی گذشته، توسعه ی همه جانبه ی شهری را با مشکلات و چالشهای عدیده ای روبرو ساخته است که یکی از آنها بحران هویت شهری و برهم زدن نظم و برنامه ریزی و طرح تفصیلی شهر ماست.

شه‌رشناسان بر این عقیده‌اند که سیمای هر شهر نشان از فرهنگ، مذهب، هنر و اقتصاد آن شهر است؛ مجموعه ای از ساختمانها، پارکها و ادارات و از طرف دیگر تعاملات انسانی و کلتیی که دارای ویژگی و هویت منحصر به فرد خود است!

اما آنچه امروز ما از شهرهای خود یعنی خروجی کالبد و کارکرد آن شاهد هستیم هویت آشفته ای است که جزو هویت شهری ما شده است، هویتی بد قواره‌ای که ما را بر آن داشت عوامل شکل گیری و راهکارهای حل مسئله را با یکی از مسئولان و متخصصین امور به بحث بنشینیم.

«جمال مشتاق» متولد ۱۳۴۴ شهر مهاباد است، وی که دکتری خود را در دانشگاه Bath انگلستان (جزء پنج دانشگاه برتر بریتانیا) در رشته برق گرایش قدرت اخذ نموده است، اکنون به عنوان هیات علمی دانشگاه کردستان و رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان کردستان مشغول به فعالیت‌است.

* پیش از ورود به بحث، همانگونه که از اخبار و جراید باخبر شدیم زلزله ۶/۲ ریشتری در آذربایجان شرقی موجب جان باختن شمار زیادی از شهروندان کشور گردید، این در حالی است که وقوع چنین زمین لرزه هایی در کشورهای صنعتی همچون ژاپن امری طبیعی است و کمتر شنیده می شود که خسارتی این چنینی به بار بیاورد!
به نظر جنابعالی که یکی از متولیان ساخت و ساز در کشور و به خصوص رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان کردستان می باشید، تا چه حد می توان با رعایت اصول ساخت و ساز صحیح از شمار قربانیان چنین بلایایی کاست؟
- همانگونه که می دانیم مقررات ملی ساختمان در کشور سابقه ی طولانی ندارد و آنچنان که می بایست رعایت این قوانین در سطوح و ارکان مختلف ساخت و ساز حاکم نگردیده است به گونه ای که با وقوع زلزله ای ۶/۲ ریشتری و حتی در مقیاس پایین تر نیز شاهد وقوع خسارتهایی خواهیم بود و این نشان از عمر پایین ساختمانها و عدم رعایت مقررات ملی ساختمان وعدم استفاده از روشهای صنعتی در ساخت و سازها است.

عدم رعایت این قوانین نیز خود دلایلی دارد. نبودپشتیبانی و تعریف مکانیزمهای لازم جهت رعایت قوانین ملی ساختمان و همچنین فرهنگ عمومی جامعه و آشنا نبودن شهروندان به مقررات و سرپیچی آنها از رعایت این قوانین و عدم توجه بیشتر به ارتقا سطح علمی و تجربی مهندسین ساخت و ساز و... از عواملی هستند که دست به دست هم می دهند تا مقوله ی ساخت و سازها برخلاف نظر و منشور مهندسی ما پیش برود.
* در چنین مواقعی متأسفانه به جای برنامه ریزی برای آینده همه در پی مقصر نشان دادن دیگری و تبریله خویش هستند؛ جنابعالی به عنوان رئیس سازمان نظام مهندسی که متولی ساخت و ساز ساختمانی در استان هستید چگونه به این مقوله می پردازید؟

- وقتی بحث بر سر کیفیت ساخت و ساز پیش می آید باید به چند موضوع اشاره نمود. پیش از هر چیز باید دانست در صنعت ساختمان چند ارگان دخیل هستند، اداره کل راه و شهرسازی، معاونت عمرانی، شهرداری، بنیاد مسکن به عنوان بخش دولتی و سازمان نظام مهندسی به عنوان بخش خصوصی!

متأسفانه در جامعه ی ما نماها در شهر نشانه ی چگونگی وضعیت معیشتی و پایگاه اجتماعی مالک و نحوه ی نگرش او به مسائل دور و خود است نه اقلیم و فرهنگ جامعه و هویت شهری!

پس از اطلاع از این موضوع باید به شرح وظایف و اختیارات این ارگانها پرداخت تا بتوان ریشه مشکل راپیداکرد!

ما به عنوان سازمان نظام مهندسی ساختمان آنچه قانون برای ما تعریف نموده است تنها می تواند در بعد برنامه ریزی و تئوری خلاصه نمود.

در برخی قوانین مقررات ملی ساختمان آمده است: برنامه ریز، در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و روشهای اسلامی و معماری و شهرسازی و... اما متأسفانه اهرم اجرایی برای آن در نظر گرفته نشده است.

آنچه ما در شورای مرکزی و همچنین در جلسات متعدد با مسکن و راه و شهرسازی استان و کشور مطرح نموده ایم اینست که علیرغم اینکه وظایف سندیکن بر دوش سازمان نهاده شده است اما اهرمی اجرایی برای آن در نظر گرفته نشده است. وقتی بحث از کیفیت ساخت و ساز و سیمای شهری و هویت شهری پیش می آید، بیشتر

همکاری از گانه‌ای مختلفی را می طلد و از طرف دیگر نیز مالکان و فرهنگ جامعه در این رابطه بسیار متمرث‌است.

نماو سیمای یک شهر و کالبد آن، مجموعه ای از نماهای ساختمانهای مالکان و شهروندان مشرف به فضای عمومی جامعه به دست می آید.

حال نمای بیرون ساختمانها که وارد فضای عمومی می شود باید دید تا چه اندازه براساس اصول و برنامه ریزی بنا شده است؟

اگر ماوارد شهرهای انگلستان به خصوص لندن شدیم آنچنان که خود نیز شاهد بوده، ما می توانیم از روی نما تشخیص دهیم که در چه محله ای با گذاشته ایم.

در این کشور به عنوان مثال، نمای دورنی ساختمان را خود مالک تشخیص می دهد و فضای بیرونی را دست اندرکاران ساخت و ساز آن کشور تصمیم می گیرند؛ یعنی در آنجا فرد نمی تواند نمای بیرونی ساختمان خود را آنچنان که خود می پسندد بنا نهد که در جامعه ی ما این امر وجود ندارد و تصمیمات شخصی و مالک تشخیص می دهد که نمای بیرونی ساختمان وی چگونه باشد.

با نگاه به این موضوع می توان فهمید که با وجود سلایق مخالف در جامعه، رخت و سیمای شهر به چه گونه ای تشکیل گرد!!

متأسفانه در جامعه ی ما نماها در شهر نشانه ی چگونگی وضعیت معیشتی و پایگاه اجتماعی مالک و نحوه ی نگرش او به مسائل دور و خود است نه اقلیم و فرهنگ جامعه و هویت شهری!

اشاره نمودیم که نما و سیمای شهر در حقیقت از

اجزای متفاوتی تشکیل گردیده است که علاوه بر نمای ساختمانها طرح تفصیل شهری و خیابانها و... نیز دخیل هستند و این امر مستلزم همکاری همه جانبه ی شهرداری ها، معاونت عمرانی، مسکن و شهرسازی و میراث فرهنگی و کلیه ی ارگانهای دخیل در این حوزه است.
اینکه آیا نظام مهندسی می تواند چنین جریان یا دستورالعملی که منتج به احترام به فرهنگ و هویت و اقلیم شهر می شود را به همگان القا کند خود بحث دیگری است.

* همانگونه که می دانیم طرح تفصیلی شهرها طرحی است که براساس ضوابط کلی طرح جامع و معیارها، همچنین نحوه استفاده از زمینها و فضاهای شهری در نقاط مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین و وضعیت دقیق و

تفصیلی شبکه عبور و مرور، تراکم جمعیت، اولویت سازی و توسعه و عمران شهر در زمان کنونی و آینده پایه ریزی شده است!

اما با توجه به این تعریف و نگاه به جامعه، این امر برداشت می شود که آیا اصولاً برای شهرهای ما طرح تفصیلی شهری وجود دارد و یا اگر وجود دارد تنها در حد یک طرح و تئوری نیست؟ چون واقعیت نشان

وقتی که نظام مهندسی به عنوان متخصص
امر، در جلسات عمرانی و در رابطه با ساخت و ساز ساختمانی به عنوان میهمان به جلسات دعوت می شود و حق رای ندارد و همچنین اختیارات قانونی برای نظام در نظر گرفته نشده است و در بسیاری مواقع هم توسط برخی ارگانها دور داده می شود، نباید انتظار داشت که بعنوان تصمیم ساز و تاثیر گذار اصلی ظاهرشود!

لطمه وارد می کند.
عدم اعتماد کافی به مهندسین و توان و تخصص آنها از جانب شهروندان و اعمال سلیقه ای در بخشهایی که دانش کافی ندارند و همچنین قانون گریزی و عدم رعایت مقررات ملی ساختمان را می توان با آموزشهای لازم در رسانه ها و کتب و به طرق مختلف می توان برطرف نمود.

شهروندان باید به این امر واقف گردند که رعایت مقررات ملی ساختمان و اصول ساختمان سازی به نفع خود آنهاست.

مشکل دیگری که وجود دارد و باید فرهنگ سازی شود اینکه دید صرفاً اقتصادی به ساختمان سازی و امور عمرانی برداشته شود.

باید به این قناعت رسید که ساختمان تنها متعلق به خود نیست و شاهد آن هستیم، وقتی که مهندسین و

* هویت شهری سندج و در کل شهرهای کردستان را چگونه می بینید و تحلیل کنید؟

- متأسفانه با رشد شهرنشینی، شاهد رشد ناموزونی در جامعه به خصوص در بعد کالبد هویتی شهر بوده ایم.

باید گفت که وضعیت شهرهای کردستان از لحاظ هویتی آشفته است. ساختمانها و نمای شهرها دیگر بیانگر هویت طبیعی و اقلیمی و فرهنگی جامعه و پیشینه ی تاریخی این مملکت نیست.

در برخی شهرهای کشور و همچنین جهان، قوانین و مقررات ویژه ای را در رابطه با کالبد و نما و هویت شهر در نظر گرفته اند و کنترل هایی ویژه در این رابطه طراحی شده است.

در جوامع پیشرفته گروهی از متخصصین حوزه های مهندسان، جامعه شناسان، هنرمندان و زیباشناسان به کنترل طرحهای معماری و نمای بیرونی ساختمانها می پردازند و محیط شهر خود را از جنبه های مختلف همچون حجم، مصالح، رنگ و فضاهای شهری و... کنترل و به ارائه ی راهکار می پردازند و در نتیجه مالک شهری همگون هستند و مانند شهرهای ما آشفتگی و ناهمگونی را احساس نخواهند کرد.

در شهرهای ما نه فرهنگ مشترکی برای ساختن ساختمانها وجود دارد و نه مصالح یکسان در نظر گرفته اند و نه سبک مشخصی را دنبال نموده اند.

پیشینه ی معماری و ساختمانی گذشته ی کردستان که همیشه الگویی برای دیگر جوامعه بوده است که متأسفانه ما نتوانستیم از این پتانسیل به نحو مطلوبی

استفاده کنیم.

* حال با وجود این وضعیت چه راهکار و پیشنهادی ارائه می فرمایید؟

- ما تا زمانی نتوانیم طرحهای تفصیلی شهریمان را با استانداردهای جهانی و در نظر گرفتن همه جوانب یعنی فرهنگ، اقتصاد، طبیعت و... آماده کنیم نمی توانیم شهری استاندارد و دارای هویتی مشخص داشته باشیم!

طرح تفصیلی که قابل تغییر نباشد و سلایق و ایده های مدیریتی مجزا و مختلف و همچنین خواست

شهروندان نتواند آن را بر هم بزند که این خود باید مکلیزمی تعریف شود که این امر عملی گردد.
چه در شهردارپها و چه در دیگر ارگانها و شهروندان و سازمان نظام مهندسی نیز باید ملزم به رعایت آن گردند.

و در گام دوم باید نهادهای دولتی و خصوصی بانی امر ساخت و ساز باید با هم منسجم و هماهنگ عمل کنند تا شهروندان نوعی التزام به رعایت اصول تعریف شده بپرازند.

مورد دیگر نیز فرهنگ سازی خود را دارد. متأسفانه در شهری عمل نماید.

باید به جایی برسیم که مالک، معمار ی بیرونی خانه ی خود را به مهندس واگذار نماید و مهندس و متخصصین امر نیز با توجه به طرح تفصیلی و هویت شهری عمل نماید.

متأسفانه در جامعه ی ما وقتی معمار به مالک می گوید که به عنوان مثال از نمای سنگی استفاده شود تا با فرهنگ و نمای شهری همخوان باشد، در صورت عدم پذیرش مالک، این تصمیم عملی نخواهد شد.

دیدگاه

زندگی و آثار زنده یاد مهندس بهاءالدین ادب

بهاءالدین ادب در سال ۱۳۲۴ در سنندج متولدشد. دوران ابتدایی ۰ راهنمایی و دبیرستان خود را در سنندج گذراند. از آنجائی که دارای استعداد فوق‌العاده بود پدرش وی را جهت ادامه‌ی تحصیل روانه‌ی تهران کرد. سیکل دوم را در دبیرستان هدف به اتمام رساند و همان سال در آزمون ورودی دانشکده‌ی پلی تکنیک تهران (دانشگاه صنعتی امیر کبیر) در رشته‌ی راه و ساختمان پذیرفته شد و سال ۱۳۴۸ با مدرک فوق لیسانس راه و ساختمان فارغ‌التحصیل شد و در همان سال ازدواج کرد. دوره‌ی سربازی را در نیروی دریایی گذراند و سپس به عنوان رییس کارگاه در شرکت «روشه» در کارخانه‌ی ماشین سازی اراک مشغول به کار شد محصولات کشاورزی و دامی بود که مهندس ادب با این هدف به تأسیس سردخانه‌ی سنندج همت گماشت. او پس از انقلاب شرکت «اَبَر» را بنیان گذاشت و به فعالیت‌های عمرانی خود در اقصی نقاط کشور ادامه داد. مهندس ادب، عضو فعال هیأت مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی، حدود بیست سال سمت ریاست هیأت مدیره آن انجمن را به عهده داشت. وی که با پشتکار و فعالیت فراوان در زمهری مهندسین نمونه و کارشناسان خبره ی اقتصادی درآمد بود و در عرصه‌ی فعالیت‌های اقتصادی و سازندگی تجارب زیادی اندوخته بود، جهت ادای دین به مردم کردستان نامزدی نمایندگی مجلس شورای اسلامی را پذیرفت و در دوره‌های پنجم و ششم به عنوان نماینده ی اول حوزه ی انتخابیه‌های شهرهای سنندج، دیواندره و کامیاران به مجلس‌راهیافت. سرانجام در بامداد روز پنج‌شنبه ۲۵ مرداد ۱۳۸۶ بر اثر بیماری سرطان دار فانی را وداع گفت.پیکر مهندس بهاء‌الدین ادب جهت خاکسپاری به سنندج انتقال و روز شنبه ۲۷ مرداد ماه ۱۳۸۶ با تشییع با شکوه مردم سنندج و سایر شهرهای ایران و شخصیت‌های مردمی، که در تاریخ پر فراز و نشیب کردستان بی‌نظیر بود در بهشت محمدی سنندج به خاک‌سپرده‌شد. مسوولیت، فعالیت و آثار فعالیت‌های‌عمرانی: ۳۸ سال سابقه‌ی کار مدیریت اجرایی شرکت‌های ساختمانی.

رئیس کارگاه در شرکت روشه در کارخانه‌ی ماشین سازی اراک بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه.

تأسیس شرکت رواق (قبل از انقلاب).

بخشی از فعالیت‌های عمرانی در شرکت‌رواق:

۱- ساخت مرکز مطالعات عالی دانشگاه تهران. ۲- تعدادی از ساختمان‌های اداری و مسکونی در گرمسار و روانسر. ۳- ساختمان سازمان گوشت در تهران پارس. ۴- ساختمان سیصد دستگاه در شهر سنندج (که به ساختمان‌های ادب معروف است). ۵- تأسیس سردخانه‌ی مواد غذایی ساین‌ا سرد (قبل از انقلاب). ۶- تأسیس شرکت اَبَر(بعدازانقلاب).

فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی:

۱- شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی ایران بنا به توصیه مردم استان کردستان و انتخاب ایشان به عنوان نماینده ی اول مردم سنندج، کامیاران و دیواندره در دوره ی پنجم و ششم مجلس شورای اسلامی

۲- بنیانگذار و رئیس فراکسیون نمایندگان کرد و مجمع نمایندگان اهل تنسن در مجلس شورای اسلامی.

۳- عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ایران در دوره ی ششم

۴- نماینده ی دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی

۵- مؤسس جبهه ی متحد کرد.

۶- عضو هیأت مؤسس جامعه‌ی کردهای‌مقیه‌مرکز.

